

Upravištvo: Ljubljana, Knaflijeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha čelo
78 180 Wien št. 105241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za izposojništvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knaflijeva ulica 5. Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova, cesta 13. To-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Letošnja zima bo najtežja

Kancelar Brüning o položaju v Nemčiji in Evropi —
Desetletno premirje s Francijo — Carinski uniji in
oklopnim križarkam se Nemčija še vedno ne odpove

Berlin, 26. avgusta. g. Več tukajšnjih
listov objavlja danes razgovor, ki ga je
imel državni kancelar dr. Brüning z ber-
linskimi zastopniki »United Pressa«. O
reparacijskem problemu je izjavil državni
kancelar med drugim:

Bodočnost reparacij je v prvi vrsti od-
visna od ameriških Zedinjenih držav in
bilo bi neupravičeno, če bi ustvarili svoje
naziranje z zgolj nemškega stališča. Ne
pričakujem odločilnega prekroja, dokler
se 2. decembra ne bo sestal zvezni parla-
ment v Washingtonu. S francoske strani
predlagani desetletni politični moratorij
med Francijo in Nemčijo spada v sedanjo
mednarodno debato, najprej pa je treba
doseči sporazum z državami, posebno s
Francijo glede konkretnih gospodarskih
vprašanj, carin in kartelov. Carine je tre-
ba znižati in upam, da se bomo glede te
točke zedinili. Vprašanje nemško-avstrijs-
ke carinske unije tolači v inozemstvu
pomotoma kot dogodek političnega pomena.
Če bo razsoda haškega razsodišča nam
v prid, bo svet spoznal, da je Nemčija
spravila carinski problem bližje rešitvi.
Potem smemo pričakovati, da nam bodo
ostale vlade predložile konkretne rešitve.

Mnogo več upanja kakor vsa pogajanja

v okviru Društva narodov nudijo po nazi-
ranju državnega kancelarja neposredni raz-
govori med posameznimi vodilnimi držav-
niki.

Glede vprašanja oklopne križarke »Be-
smatra državni kancelar, da ta predmet ni
primeren za mednarodno razpravo. Nem-
čija se strogo drži pri gradbenem načrtu
pogodbenih določb. Za Nemčijo in ves svet,
je izjavil kancelar nadalje, bo prinesla pri-
hodnja zima velike težave, mnogo večje,
kakor smo jih doživeli v kateremkoli sto-
letju. Kancelar kljub temu ni pesimist in
je glede Nemčije celo optimist. Nemška
stiska zadnjih tednov je dokazala, v kako
veliki meri se more nemški narod obvlado-
vati. Vladni ukrepi za pobijanje težko bo-
do obstojali v glavnem v štedenju. Držav-
ni proračun je že danes v splošnem v redu.
Morda bo treba v prihodnji zimi v Nem-
čiji računati s sedmimi milijoni brezposel-
nih. Državna vlada ne namerava izvesti
nobene državno-kapitalistične reforme.
Skorajšnja ustanovitve državnega nadzor-
stva nad bankami s tako idejo nima nič
skupnega; ta ustanova bo služila samo
za to, da bo preprečena ponovitev prejšnjih
napak. Vlada je trdno odločena, da doseže
znižanje cen nemških kartelov.

Poljsko-sovjetska pogodba perfektna

Dosežen je že načlen sporazum o nenapadnem paktu,
ki naj se raztegne na vse ruske obrobne države

Varšava, 26. avgusta. AA. Med Poljsko in
Sovjetsko Rusijo je podpisan načrt pakta o
medsebojnem nenapadanju. Pakt bo pred-
ložen v obdobju obema vladama.

Varšava, 26. avgusta. g. Besedilo poljske
note za poljsko - rusko nenapadno pogod-
bo je bilo objavljeno šele potem, ko bo pri-
šel sovjetski odgovor. V političnih krogih
domneva, da gre za gotovostjo, da gre za vzpored-
no pogodbo s francosko - sovjetsko nenapa-
dno pogodbo z razliko, da bo poljsko-rus-
ka pogodba multilateralna, kar pomeni, da
se bo nanašala na vse države, s katerimi ima
sovjetska Rusija skupne meje.

Pariz, 26. avgusta. g. O pogajanjih za za-
ključitev pogodbe o nenapadanju z Rusijo
objavljajo iz zunanjega ministrstva nasle-
dne podrobnosti: Še meseca oktobra 1930 je
poljska vlada obvestila francosko, da je Ru-
sija predlagala Poljski zaključitev pogodbe

o nenapadanju. Poljska vlada je v načelu
pristala, da prouči to vprašanje in februa-
rija letos je Zaleski podal o tem izjavo v
senatu. Ko se je francoska vlada preprčala,
da so poljsko - ruska pogajanja že nekaj
mesecev v teku, je meseca aprila letos pri-
stala na to, da prouči ruske predloge o za-
ključitvi slične pogodbe med Rusijo in Fran-
cijo.

Varšava, 26. avgusta. p. Uradno objavljajo,
da se Rusija ne pogaja samo s Poljsko o za-
ključitvi pogodbe o nenapadanju, temveč
tudi z Letonsko in Estonsko, Zaleski se bo
pred prihodom v Ženevo ustavil v Parizu,
kjer bo obrazložil poljsko stališče glede
tega vprašanja. V Ženevi bo imel Zaleski
tudi priliko sestati se z ruskim zunanjim ko-
misarjem Litvinovom ter se z njim sporazu-
meti o podrobnih pogojih omenjene pogodbe.

Venizelos o svoji zunanji politiki

Netočni komentarji o njegovem obisku v Bukarešti — Grčija brez
pridržkov podpira politiko Društva narodov

Atene, 26. avgusta. AA. Atenska agenci-
ja poroča: Po povratku iz Bukarešte je
predsednik grške vlade Venizelos izjavil
poročevalcu te agencije:

»S svojim posetom v Bukarešti sem na-
meraval — to sem izjavil že v Sinaj —
izpolniti vrsto obiskov, ki sem jih na-
pravil na svojem povratku v aktivno po-
litično življenje v poedinih prestolnicah. Kar
so nekateri listi pisali v zvezi z mojim obis-
kom v Bukarešti, da je docela netočno.
Tako n. pr. ni res, kar je napisal neki list
v Bukarešti, ki na je svojo vest nato po-
pravil, da mi je neka veleislava ponudila zve-
zo, ki na da sem jo odbil. Podobenza ni-
sem nikoli izjavil. Pač pa ugotavljam, da
mi nihče ni ponudil zveze, najmanj pa ka-
kale veleislava. Ker smo mi za idejo Društva
narodov in za njegovo politiko.

Maia antana ni zveza, kakor to nekateri
menijo, temveč gre pri njej za poročbo o

ohranitvi statusa quo na osnovi mirovnih
pogodb. Grčija želi v okviru Društva na-
rodov živeti z vsemi narodi. V prvi vrsti
na z vsemi svojimi sosedi v naobližnjih
stih prijateljski v najširšem pomenu be-
sedu. Ta politika je doslej rodila prav iz-
vrstne sadove.

Pospešitev zaključka grško-rumunskih
pogodb je nekaj priročno. Ti pakti so
že stari in zato smo jih morali prilagoditi
sedanjemu tipu paktov o prijateljstvu in
arbitraži, kakor jih je treba predložiti Dru-
štvu narodov.

Glede moreza poseta v Carigradu nimam
kaj dodati turškemu uradnemu komunike-
ju o niem. Smatram za potrebno, da dam
duska svoji radosti in zadovoljstvu nad le-
pim razvojem grško-turških odnosov, kar
ne odzvarja samo stremljenju obeh vlad,
marveč je vroča želja obeh narodov.

Sporazum v Rimu

Rim, 26. avgusta. g. V dobro poučenih
krogih potrjujejo, da so pogajanja, ki so se
vršila med Vatikanom in Kvirinalom, do-
vedla do sporazuma. Sedaj se bodo vršila
samo še formalna ofijelna pogajanja, s čim-
er bo zadeva definitivno likvidirana. O po-
drobnostih sporazuma čuvajo tako v vati-
kanskih kakor fašističnih krogih za enkrat
je najstrožjo tajnost.

Iz Španije

Pariz, 26. avgusta. AA. Po poročilu iz
Madrida je španski parlament odobril skle-
pe parlamentarnega odbora, ki je proučil
vprašanje odgovornosti raznih dogodkov iz
nedavne španske preteklosti. V prvi vrsti
je odbor bavitel z znanimi tragičnimi po-
razi španskih čet v Maroku.

Lizbona, 26. avgusta. AA. Blizu španske
meje je policija aretirala več portugalskih
emigrantov, ki so nosili s seboj okoli 150
dinamitnih bomb in jih hoteli vtihotapiti
na Portugalsko.

Revolucija v Equadorju

Guyaquil (Equador), 26. avgusta d. Pred-
sednik dr. Isidro Ayora je nenadoma od-
stopil. Njegovo demisijo so izsilile opozi-
cijske stranke in del vojske potem, ko je
doživel v zadnjih sedmih dneh ostre napa-
de proti sebi. Predvsem obdolžujejo Ayoro,
da je sklenil s švedskim vžigalnim tru-
stom monopolno pogodbo, s katero je dr-
žava znatno oškodovana. Ayora je iskal
zavezja v ameriškim poslanstvu v Quito.
Njegovemu vzeledu je sledila tudi vlada
ter je odpovedala demisijo. Vladno oblast
je do osnovanja nove vlade prevzel pol-
kovnik Alba. Kolikor je znano, vlada po
vseh državni mir.

Ukinjenje nemške takse

Berlin, 26. avgusta. g. Danes je bil prvi
dan obnove svobodnega prestopa državne
meje. Z današnjim dnem je bila namreč
definitivno ukinjena taksa za potovanja v
inozemstvo. V času od 22. julija do 25.
avgusta, ko je bila ta taksa v veljavi, je bila
plačana samo v 1100 primerih, dočim je bi-
lo dovoljenih 588 potovanj brez takse. Dr-
žava je torej dobila s to takso le 110.000
mark (1,5 milijona dinarjev). To sicer ni
množico, vendar pa je brez dvoma, da je bil
s tem v dokajšnji meri preprečen beg ka-
pitala v inozemstvo in da je mnogo denar-
ja, ki bi ga bili Nemci sicer potrošili v raz-
nih inozemskih letoviščih, ostalo v državi.

Sporazum z Gandhijem

Simla, 26. avgusta. s. V razgovoru med
indijskim podkraljem in Gandhijem so bile
odstranjene vse težkoče, zaradi katerih se
Gandhi ni hotel udeležiti londonske kon-
ference. Po sedaj doseženem sporazumu bo
Gandhi dne 29. avgusta odpotoval v Angli-
jo.

»Nautilus« se vrača

Oslo, 26. avgusta. d. Po sprejetih brezčih-
nih vesteh se »Nautilus« nahaja na povrat-
ku v Adventski zaliv na Spitzbergih. Pod-
mornica je bila težko poškodovana, zaradi
česar je bilo nemogoče nadaljevanje ekspe-
dicije.

Bivši predsednik japonske vlade umrl

Tokio, 26. avgusta. AA. Bivši predse-
dnik japonske vlade Hamaguchi je podlegel
poškodbam, ki jih je dobil pri atentatu
nanj lani v novembru. Atentat je izvršil
član reakcionarne patriotske zveze.

MACDONALD V SRDITI BORBI S SVOJO LASTNO STRANKO

Socialisti hočejo izključiti ustanovitelja in dovčerajšnjega vodite-
lja svoje stranke — Macdonald se krepko brani

London, 26. avgusta. g. Neodvisna delav-
ska stranka, katere voditelj je bil od nje-
nega početka l. 1909 vse do danes Ramsay
Macdonald, je izdala okrožnico na svoje
krajne skupine v Angliji, v kateri napo-
veduje najostrejšo opozicijo proti novi
Macdonaldovi vladi. Macdonaldu in drugim
laburističnim članom nove vlade očitajo, da
niso grešili samo proti programu delavske
stranke, temveč da so tudi samotno izdali
zaupanje, ki ga je imela vanje delav. stranka
češ, da so se vdali diktatu angleških
bankirjev. Zato zahteva okrožnica izklju-
čitev Macdonalda in njegovih tovaršev iz
stranke ter uvedbo velikopoteznega odpora
proti novi vladi.

Poslanski klub delavske stranke v spod-
nji zbornici je sklical za petek sejo, na ka-
teri bo zavzel stališče do nove vlade. Prav
tako bo imela konservativna frakcija pod
predsedstvom Stanleya Baldwinja v petek
plenarno sejo, na kateri bo obrazložil Bal-
dwin vzroke svojega vstopa v vlado.

Danes popoldne so se sestali k skupni
konferenci vsi trije glavni činitelji delav-
ske stranke in sicer predsedstvo parlamen-
tarnega kluba, generalni svet in izvršni od-
bor strokovnih organizacij. Na sestanku so
odstopili ministri delavske stranke poljski-
li, zakaj so podali odstop. V izredno vi-
si razpravi je bilo precizirano stališče
delavske stranke do nove vlade. Stranka
odklanja vsako odgovornost za delo vlade
in izjavlja, da Macdonald in ostali bivši
ministri delavske stranke niso v vladi kot
zastopniki stranke temveč le kot zasebniki.
V načelu je bilo sklenjeno, da se Macdo-
nald, Snowden in Thomas izključijo iz
stranke ter da se izvolijo za novega šefa
stranke bivši zunanji minister Henderson.
Ker pa se jim hoče omogočiti časten umik
in dati možnost, da sami odstopijo odnos-
no izstopijo iz stranke, bo ta skleno ojav-
ljen šele po konferenci strokovnih organi-
zacij, ki bo 7. septembra.

»Daily Herald« pred dnevi še Macdonal-
dovo glasilo, sedaj pa organ najhujše opo-
zicije, pa že danes poudarja, da Macdonald
da ni več smatrati za šefa delavske stran-
ke, marveč da je samo še general brez vojske.
List celo trdi, da je Macdonald že do-
končal svoj kariero kot delavski voditelj
in da je vanj sedaj samo še mesto v lordski
zbornici, kamor bo po ostavki sedenja vla-
de prav gotovo prišel. V ostalem pa »Daily
Herald« še vedno vztraja pri svoji trditvi,
da se je Macdonald vdal pritisku ameri-
ških in angleških finančnikov, ki so vezali
nadaljnje kredite na znižanje podpore brez-
poselnim.

London, 26. avgusta. s. V posebni okrož-
nici, ki jo je poslal vsem članom parlamen-
tarne frakcije delavske stranke, obžaluje
Macdonald, da je moral pristati na sklep,
ki mu je začasno v stranski povzročil ne-
prijetje. Nato obrazložuje položaj, kakor za
se opisuje v večeršnjem govoru po radiu
in prosi vse, naj brez strasti premisli o
situaciji in prihrani svojo sodbo do onega
trenutka, ko bo položaj polnjen z dejstvi,
o katerih jim bo še poročal.

V dobro poučenih krogih izjavljajo, da se
Macdonald dobro zaveda, da pomeni osno-
vne nacionalne vlade vsaj začasen konec
njegove politične kariere. Kljub temu pa le
menja, da je njegova dolžnost izvesti na-
črt štednje do konca. Kakor hitro bo kon-
čana kriza, se bo umaknil iz vlade in po-
litičnega življenja. Zatrjuje tudi, da bo
Snowden zavzel enako stališče.

Nastop nove vlade

London, 26. avgusta. g. Po običajnem ce-
remonijelu se je vršila danes zaprisega
nove vlade in predaja državnih pečatov.
Kralj je dopoldne najprej soroel v bu-
ckinhamski palači člane bivše vlade, ki
so mu pri tej priliki izročili državne pečate.
Nato je sledila avdiencia nove vlade, ki
je bila pri tej priliki zaprisežena in je s
prevzemom državnih pečatov prevzela
vladno poslo. Takoj nato se je sestala vlada
k svoji prvi seji, na kateri je razpravljala
o programu štednje.

Nova vlada ima samo deset članov z 4
zastopniki delavske stranke. 4 konservativci
in 2 liberalci. Po dolgih letih je to naj-
manjša vlada, ker so doslej imele angleške
vlade običajno po 17 in še več ministrov.
Značilno za novo vlado je, da v njej niso
zastopana takozvana »ministristva izdatkov«
razen ministrstva za socialno skrbstvo, kar
priča, da je vlada trdno odločena uvesti
strogo varčevanje v teh resorcih.

London, 26. avgusta. g. Današnje »Times«
nazivajo novo vlado »kabinet starih gos-
podo« in podčrtavajo, da so vsi ministri
nove Macdonaldove vlade stari nad 60 let.
List vidi že v tem, da so prevzeli vodstvo
države sami izkušeni možje, lamstvo, da
bo akcija te vlade uselja. Tako vlada je
dovoli močna, da izvede tudi najbolj ne-
popularen program štednje.

Sanacijski program

London, 26. avgusta. d. »Daily Expres-
s« razkazuje nekatere podrobnosti o finančnem
programu nove vlade. Program, ki bo pred-
ložen zbornici je zasnovan v glavnem na
naslednjih devetih točkah:

1. 10 odstotno znižanje podor za brez-
poselnost; kar bo dalo prihranek 12 mili-
onov funtov;
2. povišanje doornosa za delavsko za-
varovanje od 7. na 12 let;
3. znižanje učiteljskih plač za 10 odstot-
kov;

4. ustavev cestnih zgradb, kar bo dalo
prihranek 8 milijonov;

5. splošna redukcija uradniških plač, in
sicer ministrskih za 20 odstotkov, višjih
državnih uradnikov za 7,5 odstotka, osta-
lih državnih uslužbencev pa za 2 do 5
odstotkov;

6. redukcija poslaniških dnevnic za 5
odstotkov;

7. splošna redukcija državnega uradni-
štva za 2 odstotka sedanjege števila;

8. znižanje vojnega proračuna za 9 mili-
onov;

9. znižanje proračuna ministrstva za na-
rodno zdravje in ministrstva za poljedel-
stvo za 2,5 milijonov.

Zbiranje opozicije

London, 26. avgusta. h. Opozicijski po-
slanci delavske stranke so imeli danes kon-
ferenco z bivšimi socialistinimi ministri, ki
so zapustili Macdonalda in Snowdena, ter vo-
dili člani Trade Unions glede boja proti
novi vladi v parlamentu in obenem s čas-
opisno in govorniško kampanjo. Njihovo pri-
zadevanje gre za tem, da bi združili vse ne-
zadovoljne elemente. Kljub temu se pričakuje,
da bodo najnujnejši zakoni rešeni v 4
tednih. Vsi konservativci in skoraj vsi libe-
ralci jih bodo podpirali. Opozicijo v parla-
mentu bo vodil bivši zunanji minister Hen-
derson. Njegovo glasilo bo sedaj »Daily He-
rald«, ki je bilo prej glasilo Macdo-
naldja. Vsi ministri, posebno pa Macdonald,
so zaradi resnega položaja zelo potrti. Na
poti iz Downingstreeta si je Macdonald v
avtomobilu s rokami zakrival obraz. Vpra-
šanje 100stotne zaščitne carine bo igralo
pri novih volitvah še odločilno ulogo. Če bi

se evropske carine dvignile, bo to seveda
ojačilo gibanje za zaščitne carine v Angliji.

Francoski komentarji

Pariz, 26. avgusta. p. Razen socialističnih
in komunističnih izražajo vsi ostali pari-
ški listi svoje zadovoljstvo nad razvojem
vladne krize v Angliji. Listi spominjajo na
dogodke iz leta 1926, ko je bila pod vod-
stvom Poincaréja osnovana nacionalna uni-
ja v Franciji in ko se je nacionalni vladi
posrečilo stabilizirati francoski frank, ki je
tedaj opasno kolebal. Pri tem izražajo pri-
znanje Macdonaldju, ki je v tem usodnem
času dal prednost interesom države pred
strankarskimi. Francoski listi posvečajo
posebno zanimanje finančnim in notranje-
političnim posledicam dogodkov v Angliji
in se skoro ne bavijo z vprašanjem, kako
bo sprememba v angleški vladi vplivala na
angleško zunanjo politiko. »Petit Parisien«
zagotavlja, da se angleška zunanja politika
ne bo izpremenila niti v vprašanju razoro-
žitve in da bo ostala ista, kakor je bila do-
sedaj. List smatra, da še ni gotovo, ali bo
Henderson, ki sedaj ni več minister, spre-
jel predsedstvo razorožitvene konference.

Funt na pariški borzi

Pariz, 26. avgusta. s. Ugoden vtis, ki ga
je napravila setava nacionalne vlade v An-
gliji se izraža na pariški borzi z ojačanjem
angleške devize, ki je danes po več tednih
dosegla 124 in zaključila s 123,99. Za to
oiačanje devize je bilo predvsem odločilno,
da se je izvedelo za nameravane finančne
ukrepe nove angleške vlade kakor tudi, da
so prispele iz Newyorka vesti, po katerih
so ameriške banke vsak čas pripravljene
dovoliti angleški banki nove kredite.

„Politika državne nujnosti“

Ministrski predsednik Macdonald je po radiju utemeljil svojo politiko
in svoje odločitve — Apel na razsodnost

London, 26. avgusta. d. Snoči je ministr-
ski predsednik Macdonald podal po radiju
angleški javnosti poročilo o vzrokih svo-
jega postopanja v poslednjih dnevih. Po-
udarjal je v početku, kako težko mu je bilo
odločiti se v tem usodnem trenutku od de-
lavske stranke, ki ji je kumoval ob njenem
rojstvu, čuval nad njenimi prvimi otroški-
mi leti ter doživel njeno polnoletnost. Na-
pajo na bi bilo, je dejal, ako bi se mu oči-
talo, da je zatajil svoja načela in svoje
dosedanje prepričanje. Slej ko prej je pre-
pričan o pravilnosti naukov, ki jih je tako
dolgo proglasal. Če je v tem trenutku stopil
na pot, ki je večina njegove stranke ne
smatra za pravilno, je storil to zaradi tega,
ker to zahtevajo nujne razmere in koristi
države. Sicer nima pooblastila delavske
stranke za svojo sedanjo akcijo, vendar pa
je prepričan, da dela tudi v interesu delav-
skega razreda. Njegovo pooblastilo je na-
cionalna dolžnost, katere klicu se pokori,
ne da bi mu posledice vzbujale skrbi. Ino-
zemске osebnosti in ustanove so odtegnile
iz Velike Britanije svoj denar v znatnih
množinah, kar je imelo za posledico zmanj-
šanje zaupanja v angleški kredit. To je po-
leg drugega glavni vzrok vznemirjenja gle-
de proračunskega ravnotežja v Veliki Bri-
taniji. Inozemstvo, ki ne pozna finančne
moči Velike Britanije, je verjelo raznim
govoricam o strahovih in to vznemirjenje
nalaga vladi dolžnost, upoštevati finančni
položaj, ki zahteva takojšnjo saniranje.
Brezpogojno je potrebno, je nadaljeval
Macdonald, da se obnovi zaupanje sveta
v angleški kredit, ker bi drugače ne mogla
država vzdržati vrednosti funta. Aka pa bi
bilo porušeno zaupanje v funt, bi to pome-

nilo pretresljaje v vsej svetovni trgovini,
zlasti pa v Veliki Britaniji, kjer bi zaradi
tega predvsem trpeli delavci. Če bi funt
padel v katastrofalni meri, bi v Angliji na-
stale slične razmere kakor v Nemčiji za-
rad padca marke in trpeli bi najbolj ljudje
z najmanjšimi dohodki. Zaradi tega je bi-
lo treba nekaj podvzeti in sicer takoj, da
se obnovi zaupanje v angleško finančno go-
spodarstvo in obenem v angleški funt. V
to svrhu je predvsem potrebno naglo »ravnote-
ženje proračuna z znatnim znižanjem
državnih izdatkov. Glede tega so si bili v
delavski vladi vsi njegovi dosedanjí sode-
lavci na jasnem in neoglasilo so nastala sa-
mo zaradi obsega prihrankov pri zavarova-
nju brezposelnih. V tem oziru je on, Mac-
donald, zastopal stališče, naj se vsina pod-
por brezposelnih, ki je bila določena pred
tremi leti, prilagodi sedanjim mezdam za
poselnih in padcu indeksa življenjskih po-
trebščin. Tudi pri redukcijah podpor brez-
poselnim, izdelanih od sedaj sestavljene
vlade, bodo delavci na boljšem glede na
sedanjo kupno moč denarja, kakor pa so
bili l. 1929.

Nova vlada je bila sestavljena z nalogo,
da izdela in izvede program za uravnote-
ženje proračuna. Sedanja vlada je vlada
osebnosti, ne pa strank. Ko bo prišel čas,
se bo povrnil politični položaj, ki je ob-
stojal v prejšnjem tednu.

Na koncu je pozval Macdonald ves an-
gleški narod, ravne in bogate, delavce in
brezposelne, naj trezno presoja položaj,
kakor so ga že v preteklosti, in naj odloči-
no nastopijo proti težkočam ter se poka-
žejo pripravljene za vse, kar zahtevajo in-
teresi države.

Iz državne službe

Beograd, 26. avgusta. p. S kraljevim
ukazom je bil na predlog ministra pravde
upokojen sodnik upravnega sodišča III.
skupine dr. Ludvik Brence v Celju.

Beograd, 26. avgusta. AA. Z ukazom Nj.
Vel. kralja je bil postavljen za policijskega
komisarja v 7. skupini pri upravi policije
v Ljubljani Anton Vodmelic, pristav 8.
skupine v ministrstvu za notranje zadeve.

Beograd, 26. avgusta. AA. S sklepom mi-
nistra za socialno politiko in narodno
zdravje sta postavljena za sekundarja dr-
žavne bolnice v Ljubljani v 8. skupini dr.
Janko Pompe in za sekundarja v duševni
bolnici na Studencu dr. Franc Pestotnik,
dosedanji pripravnik.

Beograd, 26. avgusta. p. Z odlokom mi-
nistra za socialno politiko in narodno zdrav-
je je imenovan za sekundarnega zdravni-
ka v bolnišnici za duševne bolezni na Stu-
dencu pri Ljubljani v 8. skupini dr. Fran
Pestotnik, dosedanjí uradniški pripravnik
iste bolnice.

Beograd, 26. avgusta. AA. Z ukazom Nj.
Vel. kralja je bil upokojen dr. Milivoj
Gjorgjević, pomočnik direktorja finančne
direkcije v Beogradu v 3. skupini, sedaj
podguverner Narodne banke.

Vsa družina zgorela

Ljubuški, 26. avgusta. p. Te dni je divjalo
nad Ljubuški in okolico silno neurje. V vsi
Tislini je udarila strela v veliko drevo
pred hišo Frana Primorca. Z drevesa je
preskočila strela na hišo, ki jo je takoj
vnela. V hiši sta bili dve dekleti, ki sta
našli v plamenih grozno smrt. Prav iste
noči je v vasi Žirici treščilo v hišo selja-
ka Pante Jurkovića ter je strela zažgala hi-
šo. Z njo vred je zgorela vsa družina štiri-
h oseb. Naslednjega jutra so našli seljaki na

Naval domačinov in tujcev na Ljubljano

v bodočih dneh ne sme ostati od naše trgovine, industrije ter obrti neizkoriščen. Ni še bilo prilike, ki bi nudila producentom, trgovcem in drugim pridobitnim podjetjem toliko res uspešne časopisne reklame, kakor jo bodo nudili

dnevi Kraljevega tedna,

ki bo magnet največje sile in bo privlačeval vedno nove množice iz vse naše države in tudi iz inozemstva. Pogled cele države bo usmerjen na Ljubljano. Vse bo nestrno pričakovalo poročil o poteku slavnostnih dni. Že zdaj prihajajo od prodajalcev časopisja iz vse države naročila na dnevno znatno višje število izvodov »Jutra«. Tudi vsi ljubljanski javni lokali so za slavnostne dneve naročili več izvodov »Jutra«, da bodo v stanu postreči svojim gostom.

„Jutro“ glavni dnevnik Dravske banovine

bo zato izhajal v Kraljevem tednu v rekordnih nakladah, ki bodo njegovo že itak priznano publikacijsko moč dvignile na izredno višino. Opozarjamo na to, vse pridobitnike, trgovce, obrtnike, posestnike javnih lokalah in druge, zlasti pa razstavljale na vselejmu in jih prosimo, da nam svoja cenjena naročila na oglaševanje vsaj dva dni pred objavo.

OGLASNI ODDELEK „JUTRO“
Šelburgova ulica 3 — Telefon 3492 in 3392

Mussolini in Karolyi se pozdravljata

Socialisti zahtevajo, naj se grof Bethlen in vsi njegovi ministri postavijo pod obtožbo

Budimpešta, 26. avgusta. g. Med ministrskim predsednikom grofom Karolyijem in Mussolinijem so bile izmenjane pozdravne brzojavke. Karolyi je izjavil v svoji brzojavki, da smatra kot svojo najvažnejšo nalogo, ohraniti in poglobiti prijateljske odnose med obema državama. S tem sledi samo korakom svojega prednika. V svojem odgovoru je naglasil Mussolini, da je tudi njegova želja in želja njegove države, da bi se prijateljski odnosi med obema državama ohranili in še poglobili.

Budimpešta, 26. avgusta. p. Parlamentarni klub in vodstvo socialno demokratske stranke sta imela enoči sejo, na kateri sta razpravljala o položaju, ki je nastal z izpremembo madžarske vlade. Socialno-demokratska stranka ugotavlja v svoji res-

luciji, da je položaj na Madžarskem katastrofalen v vseh oziirih, kar je posledica Bethlenove vlade. Zato bodo socialni demokrati predlagali parlamentu, naj se biva vlada z grofom Bethlenom vred obtoži ter izbere poseben parlamentarni odbor, ki naj podrobno preišče finančno poslovanje Bethlenove vlade. Socialno-demokratska stranka zahteva temeljito izpremembo do sedanjega režima ter napoveduje energično borbo proti vladni grofa Karolyija, ki predstavlja samo podaljšanje Bethlenovega režima.

Grof Bethlen je včeraj odpotoval na svojo posestvo v Inkenu, odkoder bo čez nekaj dni odpotoval v neko inozemsko letovišče na daljši oddih.

Prva seja nove madžarske vlade

Vsi ministri so solidarni z grofom Karolyijem — Razprava o gospodarskem položaju — Ministri izgubijo avtomobile — Začasni finančni minister

Budimpešta, 26. avgusta. AA. Koribor poroča: Predsednik madžarske vlade grof Karolyi se je na prvi seji ministrskega sveta zahvalil ministrom za žrtve, ki so jih doprinesli s svojim vstopom v vlado in prevzeli težke naloge v sedanjem političnem položaju.

Minister za zunanje zadeve Valko je odgovoril predsedniku vlade, da so vsi ministri z njim solidarni in da bodo lojalno sodelovali.

Nato je ministrski svet v prisotnosti guvernerja madžarske narodne banke Popo-

vica razpravljalo o načrtu ured, ki bodo predložene parlamentarnemu kontrolnemu odboru. Predloženi načrti so bili odobreni.

Budimpešta, 26. avgusta. AA. Na predlog predsednika madžarske vlade grofa Karolyija je ministrski svet vzel vsem ministrom in ostalim državnim uradnikom državne avtomobile.

Budimpešta, 26. avgusta. AA. Na predlog predsednika vlade grofa Karolyija je regent Horthy imenoval državnega podtajnika Emerika Varga za začasnega vršilca dolžnosti ministra financ.

Prehajajoč na vnanjo politiko, pravi prestolni govor dobesedno: »Zavarovanje mednarodnega miru in ustanavljanje mednarodnega skupnega delovanja sta dva velika idealov današnje svetovne politike. Sta tudi naša. V to svrhu, dobro razumevajoč svoje nacionalne koristi, si bo Bolgarska prizadevala, da ohrani in kar najbolj utrdi dobre medsebojne odnose in okrepiti prijateljstvo z vselesilno, od katerih potrebuje polnega zaupanja in izdatne pomoči. Vlada si bo prizadevala, da razčisti pot do tega tudi s tem, da se kolikor mogoče hitro na pravičen način likvidirajo mnoga sporna vprašanja, ki so še ostala viséca med nami in nekimi drugimi državami.«

V nadaljevanju se navaja izrecno šest zakonskih načrtov, ki jih bo vlada kljub temu, da je to zasedanje izredno poleg drugih predložila v odobritev Narodnemu sobranju in se tičejo predvsem pomoči poljedelstvu in obrtništvu ter kontrole nad državnim gospodarstvom.

Kralj je nato proglasil otvoritev Narodnega sobranja in zaključil z vzklikom: »Da živeje Bigarija!« ki so ga vsi poslanci sprejeli z burnim plaskanjem in vzklikanjem, izvemši seveda komunistično skupino, ki je zasedla krajno levo, pozdravila kraljev prihod z vzklikom: »Doli fašistična diktatura! Zivela sovjetska Rusija!« in zapustila dvorano. Po kraljevem odhodu je zopet prišla v dvorano, pa jo takoj zopet zapustila, ko je metropolit Stefan pričel otvoritveno molitev, narkar se je zopet vrnila in so ministri in narodni poslanci položili zaobljubo, tudi komunistični.

Pod predsedstvom starostnega predsednika dr. S. Daneva, ki je v svojem nagovoru omenjal težke razmere, v katerih se nahaja država, se je nato vršila volitev predsedstva Narodnega sobranja. Kakor je bilo dogovorjeno na predidoci seji večine, je bil izvoljen za predsednika demokrat Stefan Stefanov, za podpredsednika pa liberalce P. Sopov in zemljedelec N. Zaharijev.

Narodno sobranje se je tako konstituiralo, pričelo svoje delo in — Bog da erečo! Kar se tiče bolgarske javnosti, je umljivo, da glasila vladne večine v polni meri odobravajo v prestolnem govoru razloženi delovni program vlade. V istem smislu piše tudi glavno glasilo opozicije »Demokratski Sgovor« in »Mir«, ki velja za glasilo bivšega ministra vnanjih stvari Burva, dočim »Slovor«, glasilo bivšega finančnega ministra Molova, označuje »restolni govor za posnetek prestolnega govora prejšnje vlade, smilovska »Nezavisnost« pa pravi, da je zamolčal vsa najvažnejša aktualna vprašanja. Splošno pa je treba priznati, da se vladni program skoraj vepovsed omenja z odobravanjem.

Otvoritev nemških borz

Berlin, 26. avgusta. AA. Na včerajšnjem sestanku predsedstva nemških borz so sklenili otvoriti borzno poslovanje v Nemčiji dne 3. septembra. Dovoljene bodo samo čiste kasa-kupčije.



Koroško pismo

Celovsko gledališče spremenjeno v kino. Smrt zavednega narodnjaka.

Celovec, 23. avgusta.

Na občinski seji dne 13. t. m. je bila usoda celovskega gledališča za nekaj let končnoveljavno zapetena. Vladi komisar Guttenberg, ki je vodil občinske posle v Celovcu v mesecih aprilu in maju t. l., je na ukaz višjega računskega urada na Dunaju moral pri sestavi proračuna za leto 1931 črtati subvencijo za gledališče v znesku 70.000 šilingov. Obenem je sklenil z bivšim gledališkim ravnateljem Schwarzom najeminsko pogodbo, glasom katere se ta zaveže voditi podjetje naprej, prirejati gledališke igre, opere, operete, ples, kabarete ne točke in zvočni kino ter plačevati tedensko najemnino 3400 šilingov. Ko se je nato sestel občinski odbor, so narodni socialisti in velenecim spravi gledališko vprašanje zopet na dnevni red ter zahtevali, da se najeminska pogodba odpove in da občina prevzame zopet vodstvo gledališča. Svojo zahtevo so utemeljevali s tem, da mora glavno mesto dežele, ki meji na dve tuje-rodni državi, imeti na vsak način dobro nemško gledališče, ker bo drugače celovska gledališka publika hodila v Italijo in Jugoslavijo k gledališkim prirediteljem. Zupan Pichler je izjavil, da je prva dolžnost občine skrbeti v dobi brezdelja in gospodarske krize za brezposelne, ki ne dobivajo nobene podpore, in za tiste, ki si ne morejo prisluziti niti kosček kruha na dan. Poleg tega sta v prvi vrsti dežela in država dolžna vzdrževati gledališče ter skrbeti za kulturni razvoj prebivalstva; dokler vlada ne da subvencije, tudi občina ne more prevzeti kritja gledališkega primanjkljaja. Predlog narodnih socialistov in velenecim je bil s socialdemokratskimi in krščanskosocialnimi glasovi odklonjen. Gledališče je preurejeno v zvočni kino, katerega subvencionira neka dunajska filmska družba, dokler se ne bo mogoče samo vzdrževati.

V ponedeljek, dne 17. t. m. je po kratki boleznii umrl gostilničar in posestnik Miha Gabriel v St. Janžu v Rožu. Star je bil 58 let. Prepotoval je v svoji mladosti velik del bivše avstrijske monarhije, Švice in Nemčiji ter si prihranil toliko, da je kupil nato kmetijo v St. Janžu. Bil je vztrajen delavec na gospodarskem in narodnem polju. V njegovi hiši ima slovenska hranilnica in posojilnica svoje prostore in domače izobraževalno društvo prireja tam svoje sestanke in igre. Zaradi njegovi narodne vztrajnosti in delavnosti so ga Nemci leta 1919. intermirali in ga prepeljali v Litzlhof, kjer je moral prestati mnogo zaničevanja, zatiranja in gladi. Bodi mu domača zemljica lahka!

Teniški turnir v Porečah ob Vrbskem jezeru, kjer je šlo za prvenstvo med Avstrijo in Jugoslavijo, se je končal dne 20. t. m. z zmago Jugoslavije. Jugoslavijo sta zastopala prvaka Schäffer in Kukuljević, Avstrijo pa Matejka in Eifermann, ki je prišel namesto obbolelega Artena.

Tretji dan mariborskega pedagoškega tečaja

Maribor, 26. avgusta.

Danes je mladi dunajski reformator dr. Werthmann v pedagoškem tečaju govoril o važnem problemu poskusne šole in šolske reforme sploh. Ta je nujna posledica pojavnega duhovnega, gospodarskega in socialnega stanja.

Poskusne šole so se najživahneje razvijale v Nemčiji, tako v Hamburgu, Leipzigu in Berlinu, a Dunaj je zajel šolsko reformo še veliko širše ter jo raztegnil na celotno osnovno in meščansko šolo, poskusil pa jo je raztegniti tudi na srednjo šolo in na učiteljsko izobražbo sploh. Nemške šole so doživljale hude borbe, poraze in zmage, točno pa so se razvijale po osebnostih, ki so jih usmerile. Med mnogimi poskusnimi šolami sta se izkazala posebna dva tipa: prvemu je bil izhodišče otrok sam, drugemu pa novo kolektivno življenje. Dr. Werthmann je dalje razpravljal o organizaciji posameznih poskusnih šol in nemških podeželskih vzgajalšč, ki slone na privatni inicijativi in se sama vzdržujejo. Slednji je primerjal nemške poskusne šole z dunajsko šolsko reformo ter je ural organizacijo dunajskega šolstva.

Razvila se je obširna debata, v kateri je predsednik pedagoške centrale poudarjal potrebo vzajemnosti družbe in šole. Govoril je tudi o sokrivdi šole na današnji krizi. Drugi govorniki so razpravljali o reformi našega šolstva ter poudarjali, da lahko tudi mi že marsikaj pokažemo. Učitelj Jurandž je pozival učiteljsko k skupnemu delu, pri katerem sodelujejo vsi narodi.

Popoldne je predavala gospa dr. Stefanija Winterja iz otroškega dispanzerja v Zagrebu. Nazorno je očrtala temelje individualne psihologije ter je navedla mnogo primerov iz svoje prakse. Poslušalci z velikim zanimanjem sledijo predavanjem, ki se bodo nadaljevala jutri zjutraj ob 8.

Strojevodje pri prometnem ministru

Beograd, 26. avgusta. p. Minister za promet Lazar Radičević je danes sprejel centralno upravo organizacije železniških strojevodj in predsedniški oblastnih uprav. Pri tej priliki so mu strojevodje predložili spomenico, v kateri prosijo za ureditev raznih službenih zadev.

Dan remijev na Bledu

Kashdan je premagal Colleja, vse druge partije so končale remis — Danes igra Vidmar z Aljehinom, Pirc pa z Bogoljubovom

Bled, 26. avgusta d. Današnje III. kolo mednarodnega šahovskega turnirja ni prineslo posebne senzacije. Posebnost tega kola je edinole v tem, da so razen ene končale vse partije neodločeno. Pet partij je bilo doigranih že dopoldne. Svoje moči so v III. kolu merili: Stoltz in Spielmann, Tartakower in Kostić, Astaloš in Aljehin, Vidmar in Maroczy, Colle in Kashdan, Niemcovič in Bogoljubov ter Pirc in Flohr.

Pirc in Flohr sta začela v precej težkem stilu, pa sta si nepriznava hitro premislila in začela poenostavljati igro. Že ob 11. sta v 14 potezah sklenila remis. To je bil značilni začetek tega izredno miroljubnega kola.

Kmalu nato sta tudi dr. Vidmar in Maroczy v zelo prazni poziciji po 19 potezah dala remis. Varianta, ki sta jo igrala, je že preveč raziskana in preštudirana, da bi še dovoljevala težak boj.

Dr. Tartakower je živahno napadal Kostića, žrtvoval skakača, pa vendar ni dosegel ničesar. Moral se je zadovoljiti z večnim šahom. To je bil po 20. potezi tretji današnji remis.

Prav hitro sta končala tudi Niemcovič in Bogoljubov, in sicer v 21. potezah. Ta partija je bila zares dana remis, še preden se je začel pravi boj. Niemcovič je celo imel nekoliko boljše pozicije, ko je svojemu nasprotniku ponudil remis.

Tik pred opoldanskim odmorom sta remizirala Stoltz in Spielmann, ta dva pa po zanimivih in napetih bojih v 36. potezah. Spielmann je s črnimi figurami živahno napadal in dalj časa je bila pozicija Stoltza ogražena. Proti koncu dopoldanske igre pa sta oba igralca prišla v precejšnjo zadrego, ker sta porabila skoro ves čas. V razburljivih zadnjih potezah pa se je igra tako izena-

čila, da je bil remis neizogiben.

Colle je proti Kashdanu zelo dobro začel in tudi dobil boljšo pozicijo. Kashdan se je vrhu tega spustil v nekoristno žrtve figur. Bil je že izgubljen, toda Colle ni vzdržal. Pozicija pa je bila res tako težka, da je koncem koncev njegova napaka opravičljiva. Napravil je celo več pogrešnih potez in zašel v velike težave, iz katerih se ni znal več rešiti. Tako je popoldne izgubil partijo, ki bi jo bil brez dvoma lahko dobil.

Najzanimivejša in razburilivejša je bila danes partija med Astalošem in Aljehinom. Astaloš je zelo dobro otvoril igro in z novo potezo v francoski partiji spravi svetovnega prvaka v velike težave. Dr. Aljehin je moral igrati zelo riskantne stvari in je bil ob 11. dopoldne popolnoma izgubljen. Astaloš bi bil lahko z razmeroma preprosto kombinacijo dobil trdnjavo. S tem bi bilo takoj vsega boja konec. Namesto tega pa je Astaloš igral precej bojazljivo in se zadovoljil samo s kmetom. Dobil je sicer dobro končnico, ki pa je že ob 14. uri dajala dr. Aljehiru dobre šanse za remis. Popoldne je Astaloš precej slabotno nadaljeval igro in je na koncu celo s težavo napravil remis.

Stanje po III. kolu je naslednje: dr. Aljehin 2 in pol, Kashdan, Spielmann, dr. Vidmar 2, dr. Astaloš, Bogoljubov, Kostić, Maroczy, Niemcovič, Pirc 1 in pol, Flohr, Stoltz, dr. Tartakower 1, Colle pol.

Jutri se v IV. kolu vršijo naslednje partije: Spielmann—Flohr, Bogoljubov—Pirc, Kashdan—Niemcovič, Maroczy—Colle, dr. Aljehin—dr. Vidmar, Kostić—dr. Astaloš, Stoltz—dr. Tartakower. Glavno zanimanje je seveda osredotočeno na srečanje dr. Vidmarja s svetovnim prvakom dr. Aljehinom.

Ustanovitev postaje za čiščenje travnih semen v Ljubljani

Nova akcija poljedelskega ministrstva za povzdigo kmetijstva — Podpora za nabavo trifolin-strojev

Beograd, 26. avgusta. AA. Po podatkih poljedelske statistike je v naši državi 179 tisoč 870 ha posejanih z rdečo deteljo in z lucerno. Naše poljedelstvo porabi letno približno 220 vagonov semena rdeče detelje in 30 vagonov semena lucerne v skupni vrednosti 46 milijonov dinarjev. V zvezi s temi podatki je zanimivo, da so v naši državi izredno ugodni pogoji za pridelovanje detelje in za pridelovanje njenega semena. Navzile temu uvažamo iz inozemstva nad 10 vagonov tega semena v skupni vrednosti 18 milijonov Din. Če bi vse za pridelovanje teh trav ugodnih zemljišč posejali z rdečo deteljo in z lucerno, bi letni pridelek ne samo zadostoval za vso domačo potrebo, nego bi še ostalo okrog 80 vagonov rdeče detelje in 50 vagonov lucerne v skupni vrednosti 20 milijonov Din za izvoz.

V to pa je potrebno očistiti deteljo raz-

ne navlake. Ministrstvo za poljedelstvo je zato poddelo banekim upravam sarske, dravske in dunavske banovine po eno tretjino milijona za nabavo trifolin-strojev za čiščenje semena. Stroje bodo nabavili komisijiskim potom. Razen tega morajo banke uprave ustanoviti postaje, ki naj omogočijo kmetovcem čiščenje semena rdeče detelje in lucerne in ostalih vrst detelje ter raznih trav. Poljedelske kontrole in ogledne postaje bodo morale pregledati seme preden bo izročeno prometu. Postaja za čiščenje semena, detelje in ostalih trav se morajo ustanoviti za dravske banovine v Ljubljani, za sarsko banovino v Krizevcih in za dunavsko banovino v Beogradu. Kraljevske banke uprave bodo sestavile posebne pravilnike o ustanovitvi in delovanju teh postaj. Obenem bo ministrstvo doseglo tudi posebne olajšave za prevoz in za dostavo tega semena.

Tatvine uslužbencev v kandijski trgovini

Slučajno razkritje tatinskih manipulacij na škodo trgovca Kastelica

Novo mesto, 26. avgusta.

Ze nekaj časa se je šepetalo, da razpolagajo vajenci velike trgovce Franc Kastelice v Kandiji, trgovine s specerijo in železnino, vedno z denarjem, kar je spravilo marsikatega v dvom nad poštenostjo trvdinskih vajencev. Naključje je nanoselo, da so prišli na sled njihovim nepoštenim manipulacijam.

V nedeljo zvečer se je podal g. D. Bohte, upokojeni orožnik postajevojda, iz svoje stanovanja v Kandiji proti spodnjemu delu mesta. Ser je bila noč dokaj temna in deževna, je g. Bohte meril cesto le počasnih korakov. Ko pa je došel do križišča cest, blizu trgovine g. Kastelica, je nenkrat opazil, da se je iz teme izluščila od glavnih hišnih vrat neka oseba, ki je nesla težko prtljago. Ko je opazil, da se je tajinstvena oseba podala po plinčnici proti stopnišču, ki vodi h kletem, od tam pa skočila na staro cesto, ki vodi pod mostom, dalje mimo Murmove hiše na glavno cesto in proti kolodvoru, mu je postala vsa stvar prav sumljiva. Počasi se stopal za osebo do gostilne g. Zurca, kjer se je oglašil, da pogleda, če ni mogoče v njej navozč g. Kastelice. Ker ga tam ni dobil, je šel pogledat še za neznanec, nato pa odšel poiskat g. Kastelica v hotel g. Windischerja, kjer je trgovca res našel. Ko mu je opisal vse dogodek, se je g. Kastelice v spremstvu g. Windischerja ml. podal na kandijski kolodvor, kjer je takoj ugotovil svojega mlajšega vajenca G. C., katerega je pozval, naj mu sledi in vza-me s seboj potni kovček. Ko so doma kovček odprli, so našli v njem razno pokrade-no specerijsko blago v vrednosti okrog 400 Din, pri fantu pa 260 Din gotovine.

Fant, ki je mislil ta večer pobegniti z vlakom ob 22. proti Karlovcu, je pozneje policiji vse priznal in izpovedal, da je bil po svojih tovarših v tatvino zapeljan. Sploh pa, da so kradi vsi njegovi starejši tovariši, ki so imeli za pokradeno blago kar stalne konte in to po večini v sami Kandiji.

Samo še danes

ob 4., pol 6., pol 8. in 9½ zvečer
Opereta dunajskega humorja, lepega petja, čarobnih arij in omamljive muzike

Dunaj mesto petja

V glavnih vlogah
CHARLOTTE ANDER, MAX HANSEN, PAUL MORGAN, IGO SYM
Smeh, zabava, Hitite, da ne zamudite!

Zvočni kino Ideal

Hmeljski trg

zatec, 26. avgusta h. Nakup hmelja se nadaljuje. Obiranje moti deževje. Povpraševanje je samo za zeleni hmelj, ki ga plačujejo po 200 do 250 Kc za 50 kg. Za manj vredni hmelj ni zanimanja. Njegove cene so 150 do 190 Kc.

Vremenska napoved

Zagrebiška vremenska napoved za danes: Brez bistvene spremembe. — Situacija včasnejšega dne: Barometriški pritisk je v splošnem narasel za 1 do 5 mm, samo v apnem Primorju je padel za 0,6 do 3 mm. Temperature so povsod padle za 1 do 7 stopinj, le v Primorju so nekaj malega narasle.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Jasno in hladno vreme.

Naši kraji in ljudje

Pred odkritjem spomenika kralja Petra

Važna navodila odbora za postavitev spomenika — Udeleženci naj se prijavijo takoj pri svojih občinah — Četrtnska vožnja dovoljena

Ljubljana, 26. avgusta. Spomenik kralja Petra Osvoboditelja v Ljubljani je v glavnem že gotov in nas loči od odkritja še 10 dni. V tem času bo treba pri spomeniku še marsikaj izvršiti, gotovo pa bo pravočasno vse, ker delajo z veliko vnetostjo.

Prometno ministrstvo je dovolilo vsem udeležencem iz dravske banovine četrtnsko vožnjo, ki velja za čas od vstega 5. do 29. septembra. Udeleženci kupijo na podlagi legitimacij pri železniški blagajni polovični vožni listek do Ljubljane, ki velja za brezplačen povratek, če bo na legitimaciji od odbora potrjena udeležba na slavnosti. Da bi se legitimacije najlažje in najhitreje delile, so občine prevzele njih izdajo. Ker morajo občine do 29. t. m. sporočiti odboru število potrebnih legitimacij, naj se vsak udeleženec takoj prijavi svoji občini za legitimacijo, ki stane 2 Din.

Da pri prevažanju mnogostevnih udeležencev iz raznih krajev ne bo kakih težav, je domenično, da bo vsaka občina najkasneje do 1. septembra zjutraj prijavila domači železniški postaji točno število udeležencev. Po 1. septembru bodo izdana še točnejša navodila, s katerimi vlaki na po- točnejše udeležence iz raznih krajev. Ker so posebno važna tudi potrdila legitimacij od odbora zaradi brezplačnega povratka, bo pravočasno objavljeno, na katerih krajih bodo člani odbora 6. septembra ves dan po- trjevali legitimacije. Pravočasno bo objav- ljen tudi podroben spored slavnosti.

Društva in organizacije naj prijavijo od- boru v Ljubljani svojo udeležbo ter sporo- čijo imena svojih predstavnikov — največ tri — do 27. t. m. Do istega dne je treba tudi sporočiti, če bo udeležba v kroju in z zastavo. Prijave posameznikov sprejemajo

občine do 28. t. m., ker morajo najkasneje do 30. t. m. prijaviti odboru skupno število udeležencev zaradi dostave legitimacij. Vsako legitimacijo za znižano vožnjo mora žigosati občina, v kateri prebiva udele- ženec.

Udeleženci naj se poslužijo vlakov tako, da bodo 6. septembra do 9. zjutraj v Ljub- ljani. Dostop na slavnostni prostor bo do- voljen le proti posebni izkaznici, ostali udeleženci pa se bodo zbirali za sprevod po društvi in organizacijah na Vodniko- vem in Kerkovem trgu. Prenos izkaznic je nedopusten.

Fotografiranje in filmsko snemanje vseh svečanosti bo dovoljeno le na podlagi po- sebne dovoljenja in izkaza odbora. Foto- grafi, ki na to reflektirajo, naj se odboru do 2. septembra javijo osebno, istočasno pa naj predložijo pismeno vlogo, ki mora vse-ovati točne podatke glede imena, naslov in poklic osebe, ki hoče fotografirati ali fil- mati svečanost odkritja in pa obvezo, da stavi prijavljenec odboru od vsakega po- snetka na razpolago 3 brezplačne kopije ter mu za dobo 3 tednov, t. j. od 10. septem- bra do 1. oktobra, posodi negativ v svrhu izdelave potrebnih kopij. V zavarovanje te obveze je potrebno položiti kavecjo 200 Din, ki v primeru neizpolnitve obveze zapade v korist odbora. Natančnejši pogoji za foto- grafe in filmska podjetja se morejo dobiti vsak dan od 18. do 19.30 v pisarni odbora.

Za skupine v krojih, odnosno za korp- orativno udeležbo niso potrebne posebne legitimacije. Izkaznice za vstop na slavn- nostni prostor dobe le deputacije organ- izacij in društev, od vsakega največ po tri osebe. Glede železniških legitimacij za četrtnsko vožnjo naj se vsi udeleženci obra- čajo le na svoje občine.

Delo žen na velesjmu

Ljubljana, 26. avgusta.

Kakor je bila 1926 velika razstava »Slo- venska žena« med glavnimi atrakcijami te- danjih velesjmskih prireditelj, prav tako bo brez dvoma vzbujala pozornost in zani- manje letošnje velesjmske razstave, ki se vrši pod naslovom »Novodobno gospodinj- stvo«. Priredi jo »Zveza gospodinj« in bo napolnila velik del paviljona K.

Ta razstava naj nazorno poda razlago novega racionalnega gospodinjstva, ki naj se smatra za odgovorno, vsega spoštovanja in uvaževanja vredno delo z notranjo vse- bino. Dvigne naj ugled gospodinjkega dela. Hkrati ima namen pokazati našim gospo- dinjam in gospodinjstvom pomočnikom po možnosti vse predmete in pripomočke, ki so v gospodinjstvu že praktično preizku- šeni in v vsakem pogledu priporočljivi. O priliki razstave izda »Zveza gospodinj« tu- di lično brošurico poučno praktične vsebi- ne.

Dva nemška turista pone- srečila v Severni steni?

Mojstrana, 26. avgusta

V Mojstrani se je danes naglo razširila vest, da sta se v Severni steni Triglav- a ponesrečila dva turista, baje Nemca. Vest je prinesel danes eden izmed nosačev v ko- čo na Kredarici, od tam je pa bila sporo- čena v Mojstrano, kjer so takoj organi- zirali dve reševalni ekspediciji.

Kolikar je doslej znano, gre baje za dva nemška turista, ki sta včeraj popoldne le- zla po Severni steni in izbrala težavno va- riantno, po kateri sta predlanskim plezala turista Brandt in Bračič in nato v steni obvisela ter postala žrtvi katastrofe. Ali sta neznana turista še živa, do večera ni znano.

Primerila pa se je še druga nezgoda. Iz Staničeve kočje so danes prenesli v dolino in nato v Mojstrano neko turistko, ki je težko obolela na slepiču in bo najbrž po- trebna takojšnja operacija. Turistko so s popoldanskim vlakom odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Nova odkritja o Cerknškem jezeru

Ljubljana, 26. avgusta

Po informacijah iz Trsta prinašajo du- najski listi poročila z naslovi: »Razkrita tajnost Cerknškega jezera«. Skupina mlaj- ših članov kluba jamarjev Julijskih Alp je v območju cerknških Javornikov 1.080 m visoko odkrila naravni studenec, globok najmanj 180 metrov. Studenec leži ne da- leč od meje med Italijo in Jugoslavijo, in sicer na dnu prostorne doline v obsežnem gozdu. Stene studenca so skoro navpične, na dnu studenca pa je belkast, glinast, sediment. Merili so globino studenca ter izmerili najgloblje mesto na 218 metrov.

Znanstveni krogi, katerim so to odkritje javili, so mnenja, da je voda tega studen- ca v zvezi z vodovjem Cerknškega jezera, ki je po svojem dotoku in odtoku vode ču- dovita prirodna prikazen. Znanstveniki so celo mnenja, da je najden studenec nekaj rezervuar Cerknškega jezera.

Naša mesta

Ljubljana, 26. avgusta.

Splošna državna statistika pri predsedni- štvu ministrskega sveta je s pohvalno eks- peditivnostjo predelala glavne podatke le- tošnjega ljudskega štetja in je t. dni v ob- liki posebne publikacije izdala predhodne rezultate popisa prebivalstva od 31. marca 1931 v kraljevini Jugoslaviji (Državna štamparija kralj. Jugoslavije, Beograd 1931, cena 20 Din).

Publikacija vsebuje podatke o številu do- mačinstev in prebivalcev (moških in žens- kih) in o absolutnem in odstotnem pri- rastu prebivalstva od 1921. do 1931, in sicer za posamezne banovine, za vse srece v dr- žavi in za vse mestne občine.

Glavne podatke o gibanju prebivalstva v posameznih srezih dravske banovine smo objavili že pred tedni, zato priobčujemo danes nekaj zanimivih števil. O gibanju prebivalstva v mestnih občinah dravske banovine. V naši banovini je vsega 25 mest, od teh so le 4 mesta, ki imajo manj kakor 1000 prebivalcev, in sicer Višnja gora (363), Lož (621), Gornji grad (756) in Radovljica (836). Sedem mestnih občin ima več kakor 1000 in manj nego 2000 prebivalcev, tri me- stne občine pa štejejo od 2000 do 3000 pre- bivalcev, tako da ima več kakor polovica vseh mest v naši banovini manj kakor 3000 prebivalcev.

Po številu prebivalcev je vrstni red mest v naši banovini naslednji: 1.) Ljub- ljana 59.768, 2.) Maribor 33.149, 3.) Celje 7602, 4.) Jesenice 6383, 5.) Krško 5473, 6.) Ptuj 4261, 7.) Kranj 4191, 8.) Novo mesto 4045, 9.) Radeče 3938, 10.) Trzin 3244, 11.) Kočevje 3079, 12.) Kostanjevica 2693, 13.) Kamnik 2548, 14.) Škofja Loka 2400, 15.) Slovenska Bistrica 1773, 16.) Šoštanj 1735, 17.) Ljutomer 1480, 18.) Slovenjgradec 1309, 19.) Ormož 1276, 20.) Brežice 1229, 21.) Laško 1084, 22.) Radovljica 863, 23.) Gornji grad 756, 24.) Lož 621, 25.) Višnja gora 363.

Nasproti letu 1921 ima največji absolut- ni prirastek prebivalstva Ljubljana, nam- reč 6474, potem sledijo Maribor 2487, Novo mesto 1586, Kranj 1286, Radeče 1224, Jesen- ice 881 in Trzin 862. Največji odstotni pri- rastek pa beležijo naslednja mesta: Novo mesto 64,5, Radeče 45,1, Kranj 44,3, Trzin 36,2, Šoštanj 28,7, Slovenjgradec 17,8, Ra- dovljica 17,2, Ormož 16,5 in Jesenice 16,0 odstotkov.

Poln želodec, neredna vrenja v debe- lem črevesu, odebelelost jeter, zastajanje žolca, bodljaje, tesnobo v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav- senitljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, s »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« gren- čica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Čudovito lepi sijaji!

SCHWARZKOPF-Haarglanz vzbujajo povsod pozornost! Ob enostavnem naknadnem izpiranju po vsakem pranju las s SCHWARZKOPF-EXTRA, daje SCHWARZKOPF-Haarglanz lasem njih prvotno svežost in živo bliščeči sijaj! On je priložen v vsakem omotu SCHWARZKOPF-EXTRA. SCHWARZKOPF-EXTRA s HAARGLANZ-EM samo 5.— Din!

SCHWARZKOPF-EXTRA
SCHAUMPON s PRAŠKEM-HAARGLANZ

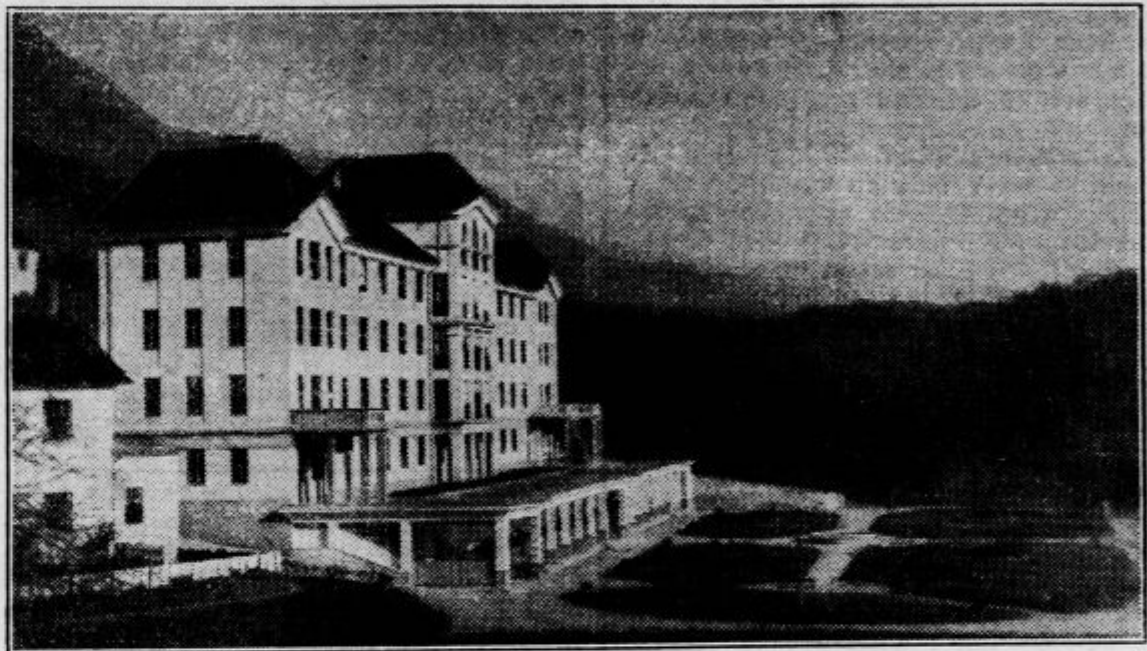
Desetletnica zdravilišča na Golniku

Kako se je razvijal naš največji sanatorij za obolele na pljučih

Če govorimo o desetletnici obstoja zdra- vilišča Golnika, ni to povsem točno, kajti zavod je bil ustanovljen od pokrajinske vlade za Slovenijo takoj po končani svetov- ni vojni in že 1919 so se v stari grad Golnik vselili prvi bolniki — vojni invalidi. Vendar pa je minilo deset let, odkar po adaptaciji starega gospodarskega poslopja v takozvani »stari sanatorij« ter po zgraditvi novega, modernega sanatorija lahko govorimo o prav- nem zdravilišču za bolne na pljučih.

Prvotno je bil Golnik zamišljen kot pra-

zavod že osem let. Njemu ob strani stoji že pet let asistent dr. Fr. Radšel ter trije drugi zdravniki. Prvi šef-zdravnik zavoda pa je bil od 1921 do 1923 dr. O. Haus. Zo- bozdravniška dela so poverjena specialistu za ustne bolezni dr. Ludviku. Sestre se vzgajajo za težko službo v zavodu samem. Njih število je sedaj 31, med njimi so ne- katere v službi zavoda že polnih deset let. Gospodarska stran obrata leži že skoraj od prvih začetkov zavoda v večjih rokah upra- vitelja Franca Čaplaka, ki mu zavod v prvi



vo invalidsko zdravilišče, namenjeno zdra- vljenju številnih vojakov, ki so se po muke polni frontni službi vračali težko bolni — tuberkulozni, ogrožajoč se svoje, po lakoti vojni let itak oslabilene žene in otroke. Temu namenu je znal graditelj zavoda arh. prof. V. Urnik prilagoditi svoj načrt in je postavil sredi zelenih gozdov ob vznožju Karavank široko svetlo poslopje, ki se har- monično spaja s svojo alpsko okolico.

Avgusta 1925 so začeli prihajati bolniki zasebniki, med prvimi pa so bili člani ljub- ljanskega OUZD, ki si je takoj rezerviral gotovo število postelj. S sprejemom zaseb- nikov je bila dana materialna možnost, da se je zavod, ki je ostal od 1. aprila 1925 naprej trajno brez vsake subvencije od ka- terekoli strani, polasooma urejeval širšemu namenu primerno ter izpopolnjeval stavbe- no in tehnično.

Nova gradbena doba se je začela, ko je 1928 oblastni odbor sklenil, da se zavod znatno razširi in modernizira. Nastalo je predvsem nujno potrebno gospodarsko po- slopje, pozneje pa šestnadstropni prizidek h glavnemu poslopiju, v katerem se nahajajo vsi potrebni zdravniški prostori, tako operacijska soba s pritliklinami, ordinacijs- ki prostori, helioterapija, lekarna itd., po- leg tega pa tudi najlepše razredne sobe ter ležalne lože za težko bolne. Na strahi te visoke stavbe je del meteorološke postaje zavoda, gledalca pa se nudi prekrasen raz- gled po celnem vencu slovenskih planin in daleč proti jugu.

Nastal pa je tedaj tudi prizidek k stano- vanjskemu poslopiju za sestre, ki je bilo že davno premajhno, velika, originalno zmi- šljena kapela in veliko upravno poslopje s pisarnami, poštnim uradom in stanovanji za nameščenice zavoda (načrti arh. prof. Vurnika). V notranjo izpopolnitev se je po- večala in modernizirala kuhinja, zgradila velika hladilnica itd. Lani si je zavod mo- gel omisliti nov, moderen roentgen-aparat, ki služi v diagnostične kakor v terapevtske svrhe.

Sele letos je bila ta gradbena doba za- ključena in se v tej fazi razvoja zavod ob- priliki današnje blagoslovitve in proslave desetletnice prvič predstavlja uradno šir- ši javnosti. Saj se je, vsa leta doslej prav- malo slišalo o Golniku. Delalo se je tiho in vztrajno z edinim smotrom, ustvarjati zdra- vilišče, ki bo odgovarjal vsem zahtevam novodobne medicine ter bo obenem prijet- en in udoben dom vsem tuberkuloznim bolnikom, ki se zatekajo vanj. Dokaz, da se je ta smoter dosegel, vidimo v izredno visoki frekvenci, kljub temu, da so v teku let nastala druga velika zdravilišča v naši državi, mnogo bolnikov pa se zdravi s po- močjo tuberkulina, zlatih soli itd.

O obsegu zdravniškega dela dajo približ- no sliko naslednje številke: kliničnih pre- iskav je bila lani 5200, rentgenoloških pre- svetljav 2326, roentgenogramov 725, labora- torijskih pregledov 4540.

Mnogo paznje se posveča zaščiti bolni- kov, nameščenec, kakor tudi okoličanov pred nevarno infekcijo. Temu služi moder- na desinfekcijska naprava na eni strani, kot ločitev bolnikov po štadiju obolenja ter trajni higijenski pouk, ki se razteza tu- di na okoliško prebivalstvo na drugi strani. Da bi se pridobil čim večji krog pomočni- kov za široko protituberkulozno borbo, so se prirejali protituberkulozni tečaji za učitelje- stvo. Prirejajo se pa tudi vsako leto eno- tedenski tečajji o kliniki tuberkuloze za zdrav- nike (letos od 30. avgusta do 5. sep- tembra, četrtri tečaj).

Vse to zdravniško delo leži v rokah pri- marja upravnika dr. Neubauerja, ki vodi

vrsti dolguje zahvalo za gospodarski pro- cvit.

Z 210 posteljami je zavod sedaj največji v naši državi. Število bolnikov je bilo: v le- tu 1923 343, 1924 126, 1925 164, 1926 319, 1927 499, 1928 555, 1929 611, 1930 570. Oskrbni dnevi so od leta 1923 do leta 1930 narasli od 14.284 na 56.874. Lahko nazado- vanje sprejemov tekom leta 1930 je pripa- stilo dejstvu, da je OUZD v Ljubljani ta- krat po ustanovitvi zdravilišča Klenovnik vse svoje bolnike pošiljal v svoj lastni za- vod. To nazadovanje je pa letos že daleč popravljeno. Izredno velik je dotok bolni- kov iz južnih krajev naše države. Po pokli- cu je bilo lani inteligenčnih poklicev 68%, telesnih delavcev 32%. Dejansko so med bolniki zastopani skoraj vsi kraji države in vsi sloji prebivalstva.

Naloga za bodočnost so jasno obrisane: notranja izpopolnitev zavoda bo zahtevala še precej žrtve; čim bo ta naloga rešena, se bo zavod kot pravo ljudsko zdravilišče, ki naj bo dostopno vsem slojem naroda, prilagodil s cenami težkim ekonomskim pri- likam sedanje dobe. In nujno potrebna je ustanovitev oddelka za tuberkulozne otroke ter eventualna priključitev koloni- je za kronično bolne.

Elitni Kino Matica

Opereta iz veselega študentov- skega življenja

Vesela srca

V glavnih vlogah pojeta

Käthe Dorsch in sloviti komorni pevec, tenorist H. H. Bollmann, Fritz Schultz in Marie Elsner. Pustolovščine privatnega docen- ta, ki so ga s silo hoteli poročiti. Niz komičnih prizorov, lepih pes- mi, duhovitih zapletljajev!

Predstave ob 4., pol 8. in 10. Znižane cene!

Telefon 2124.

Požar pri Poljčanah

Poljčane, 26. avgusta.

Po petkovi nevihti je v soboto prihrume- lo nad Poljčane in okolico ponovno neurje s treskom in gromom. Kakor smo poro- čali, je v petek udarilo v anteno Bauma- nove restavracije, v soboto pa je tresčilo v gospodarsko poslopje posestnika Antona Jagodiča v Gornjem Gaberniku nad Polj- čanami in ga je požar popolnoma uničil.

Vestni gasilci iz Poljčan so takoj, ko so opazili dim, pohitili s svojim avtombusom in motoro na kraj nesreče, in so prišli ravno v hipu, ko je uničujoči ogenj že sku- šal vdreti v klet, ki je bila polna sodov vina. To so ubrali in tako vsaj deloma zmanjšali škodo, ki jo trpi nesrečni lastnik. Tudi iz Mestinj so kmalu prihitali gasilci.

Gospodar je tik pred nevihto odšel na- lagat seno in ga v času nesreče sploh ni bilo doma. Tako bi se bila zadušila v pla- menih tudi živina, da je ni v zadnjem hipu rešil sosed, ki je ogenj prvi zapazil. Žena, ki je bila doma, se je zaradi treska tako prestrašila, da v prvem hipu ognja niti opa- zila ni.

Gospodar trpi kljub hitri pomoči svedra veliko škodo. Bil je žal le deloma zavarov- an, zgoreli pa so mu levi, šrambe z ži- toom vred, novi, šele lani nabavljeni gospo- darski stroji, 25 vozov sena. Strela je ubila tudi gnetega psa-čovoja.

Sobota

Sobota

„Opera reduta“
29. Če diplomati ljubijo.. 29.
Otvoritev velike jesenske sezone v „Elitnem kinu Matici“
avgusta avgusta

Zaključek kmetijskega tečaja za učiteljstvo



Kakor smo poročali, se je vršil od 10. do 22. t. m. v Mariboru kmetijski tečaj za učiteljevo kmetijsko nadaljevalnih šol. V soboto popoldne je bil zaključen ta tečaj v veliko zadovoljstvo učiteljskega, ki stremi po samo- izobrazbi. Tečajniki so se marljivo udeleže- vali predavanj, prirejeni pa sta bili tudi

dve ekskurziji: v drevesnico g. Dolinske v Kamnici ter v banovinsko trsnico v Pekrah. Slika nam prikazuje udeležence tečaja na dvorišču pred vinarsko šolo v Mariboru. V sredini sedi banski svetnik g. Krošelj, levo inl. agr. Simonič, desno šolski upravi- telj Gosak.

Francoski gostje v Mariboru

Maribor, 26. avgusta

Popoldne so z brzim vlakom iz Zagreba prispeli v Maribor gojenci francoske voja- ške politehnike. Že dolgo pred napovedano uro se je zbiralo na kolodvoru, ki je bil slavnostno okrašen z državnimi trobojni- cami in zelenjem, ogromno število občin- stva. Zastopani je bil oficirski zbor z ge- neralom Pavlovičem na čelu, mestno ob- čino sta zastopala župan dr. Juvan in pod- župan dr. Lipold, navzoči so bili tudi višji državni tožilec dr. Jančič, obmejni komi- sar Krajnovič, sreski načelnik Makar, po- licijski komisar Zetkovič, starosta sokolske župe dr. Gorišek, četa Sokolov s prapori, predsednik Zveze industrijcev ravatelj dr. Krejčič, podpredsednik oblastnega odbora Narodne odbrane minister dr. Kukovec, predsednik sreskega odbora Narodne od- brane prof. Kenda, francoski honorarni konzul Furrer, odbornik Jadranske straže strokovni učitelj Pirc, predsednik podod- bora Udruga izven države oficirjev Per- havc, dalje so bili zastopani oblastna stre- lska družina, skavtske organizacije itd.

Ob prihodu vlaka je vojaška godba za- svirala francosko himno, goste pa je po- zdravil general Pavlovič v francosčini in župan dr. Juvan slovenski. Za pozdrave se je zahvalil zastopnik gostov, ki je ob kon- cu svojega nagovora vzkliznil »Živela Ju- goslavija!« Vzklizli se je občinstvo od- zvalo z burnimi vzklizi »Vive la France!« Z vojaško godbo na čelu je povorka gostov in domačinov odkorakala po Aleksandrovi cesti proti državnemu mostu in od tam v vojašnico kralja Petra.

Prizori ob naraslih vodah v Bohinju

Bohinj, 26. avgusta

Kakor je »Jutro« že včeraj beležilo, je v Bohinju skoro nepretrgano deževalo ves teden. Najhujši nalivi so bili v noči od po- nedeljka na torek, hudo pa je bilo tudi še v torek popoldne. Vse vode so narasle zelo močno, tako da je vsa soteska od Bleda pa do Bohinjske Bistrice polna najlepših slapov. Popoldne, ko se je v Bohinju neko- liko zjasnilo, pa so bili krasni prizori ob jezeru, nad katerim drve čez stene veliki hudourniki.

Jezero je v prekrasnih barvah. Sava je narasla izredno visoko, se razlila čez bre- gove in prestopila do malega vse mostove. Pot ob jezeru je bila na več mestih pod vodo hudournikov, ki so divje priborneli s planin. Več izletnikov je skušalo pristiti do Savice. Mnogi so se obrnili, toda pristim, ki so prišli do slapa, bo ostala za vedno v spominu prekrasna slika. Ogromna količi- na vode je padala čez stene, čijih vrhove so objemale goste sive megle. Slap je na- rasel tako silno, da je voda brizgala v ka- kih 150 m oddaljeno razgledno kočico. Mo- gočna, belo se peneca reka je bobnela sko- zi ozko sotesko in se umirila do jezera, kjer so se bele pene polzile v sinji je- zerski modrini.

Poleg nekaterih domačih izletnikov je Savico obiskala in občudovala v polni kra- soti tudi večja družba izletnikov iz Prage. Vsi so bili vžvičeni nad to lepoto in vese- lili so se, da so si izbrali baš ta dan za iz- let v Bohinje. Med potjo od slapa smo sre- čali tudi nekaj nemških izletnikov, ki so prihili v Bohinje z Bleda, kjer so že dalje časa na letovišču.

Posebne škode povodenj ni povzročila, lahko pa bi postala nevarna, če bi deževalo še naprej, kar seveda ni izključeno, ker se oblaki počasi dvigajo. Tu pa tam pokuka sonce skozi oblake in se nudi tudi v go- rah prelepi prizori.

„JUGOSPORT“

r. z. z o. z. v Ljubljani
ima IZPOSOJEVALNICO
GRAMOFONSKIH PLOŠČ
na Borštnikovem trgu 3. L.

Velika zaloga najrazličnejših gramo- fonskih plošč, ki se stalno izpopolnjujejo z novitetami. — Izposojevalnica poslu- je vsak čar od 1/14. do 1/16. in od 18. do 20. Na razpolago so sezname plošč. 10651

Šolske knjige

za

osnovne, meščanske, srednje
in vse druge šole ima v zalogi
Knjigarna Tiskovne zadruge
v Ljubljani - Šelenburgova
ulica šte. 3 (vogal Knaflje-
ve in Šelenburgove ulice).

GOSPODARSTVO

Gospodarska kriza v posameznih industrijskih panogah

Eno najpogostejših vprašanj našega gospodarskega življenja je, katera vrsta naše industrije je po sedanjih obli gospodarski krizi najbolj prizadeta, saj je vendar od tega vprašanja odvisna naša gospodarska in davčna politika, naša zakonodaja itd. Dravska banovina nima urada, ki bi se bavil z narodno-gospodarsko statistiko v večjem obsegu. Zato to so najprimernejše in najzanesljivejše to-zadavne statistične ugotovitve Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, katerem je zavarovanih okrog 100.000 delavcev in so zastopane vse industrije razen naslednjih panog: 1.) rudarji (ca 14 tisoč po število), ki so zavarovani pri Bratovski skladnici; 2.) železničarji (ca 12.000), ki so zavarovani pri Bolniškem fondu državnega prometnega osebja; 3.) Privetni nameščenci (ca 5.000), ki so zavarovani pri privatno društvenih blaginjah, in sicer pri »Trgovskem bolniškem in podpornem društvu« in pri »Merkurju«; 4.) državni, samoupravni in javni uradniki (ca 20.000); 5.) kmetijski delavci (ca 50.000), ki so načelno zaenkrat še izvzeti iz zavarovalne dolžnosti.

Kot merilo za obseg gospodarske krize v posameznih industrijah panogah nam dobro služi padec zaposlenih delavcev, n. pr. od 30. junija pre. leta do 30. junija t. l. Ta padec znaša v odstotkih:

	Število Padec od prirast. zavarov. v enem letu 30. VI. 1931 absol. odstot.
usnjarska indust.	1.934 — 585 — 23
pisarne	888 — 241 — 21
kemič. indust.	2.610 — 496 — 16
lesna indust.	13.186 — 1988 — 13
živilska ind.	4.888 — 653 — 12
tekstil. indust.	8.295 — 828 — 9
oblačilna indust.	9.810 — 856 — 8
trgovina	4.734 — 388 — 8
kovinska ind.	8.545 — 243 — 3
papirna indust.	2.284 — 64 — 3
gradbena ind.	15.921 + 788 + 5
promet	1.789 + 144 + 9
gostilničarstvo	3.513 + 312 + 10
tiskarstvo	1.184 + 110 + 10

Največji padec izkazuje usnjarska industrija (— 23%), ki je od lan. leta še napredovala za + 4%. Pripomniti je tudi, da je pisarniško osebje zavarovano pretežno pri privatno društvenih blaginjah. Kemična industrija izkazuje zelo velike oscilacije. Lansko leto je napredovala za + 28%, letos pa je padla za — 16%. Lesna industrija je naša »Ahilova petica«. Od konca stabilizacijske krize, to je od konca l. 1925. do konca 1929. je ta industrija najbolj uspevala. V teh treh letih je napredovala zaposlenost v tej panogi skoro za 50% (od 11.173 delavcev v l. 1926 na 16.301 delavca v letu 1929).

Število lesnih delavcev je že lani padlo za — 7%, letos pa za nadaljnjih — 13%. Živilska industrija, tekstilna in oblačilna industrija, ki producira dobro, potrebuje za vsakdanje življenje vsakega človeka in s sporedno trgovino izkazuje napredovanje od približno letnih 10%. Gradbena industrija (gradbena delavnost, regulacija Ljubljane, gradnja novih tramvajskih prog in cest itd.), gospodinjstvo (služkinje), promet (avtobusi), gostilnice, kavarne in prenočišča (tujska industrija, letovišča, kopališča itd.), tiskarstvo in gledališča (kino itd.) izkazujejo znatno napredovanje ter tako zaposlujejo nove delavce.

Ako na kratko rekapituliramo gornje statistične rezultate, vidimo, da obstoja bistvo sedanjega gospodarskega krize (s specialnimi izjemami n. pr. lesna industrija) v ca 10% nem napredovanju onih industrijskih panog, katere producira dobro za vsakdanje življenje mas. Sem spadajo: usnjarska industrija, živilska industrija, tekstilna in oblačilna industrija. Kot nadaljnja posledica napredovanja teh industrij pa pada tudi trgovina, ker brezposelnost zmanjšuje kupno moč ljudstva.

Nevarnost kratkoročne zadolžitve Rusije

V zvezi z nemško in angleško finančno krizo stopa v zadnjem času vedno bolj v ospredje vprašanje kratkoročne zadolžitve rusije Rusije, saj je Rusija baš v Nemčiji in Angliji v največji meri kratkoročno zadolžena. V tem pogledu so značilne kratke vesti, ki jih prinašajo nemški listi o težkočah pri diskontiranju ruskih menic. Kakor znano se je Rusija v početku t. l. dozvolila z Nemčijo za velike dobave strojev, orodja in raznega materiala na kredit do 2 let in še preko tega. Nemške trgovine so mnoge teh naročil že izvršile, sedaj pa imajo sprito finančne krize silne težkoče zaradi eskompitiranja od Rusov namesto plačila izstavljenih menic. Kakor poroča »Vossische Zeitung« so najbolj prizadete srednjevlelike tvrdke, ki ruskih menic ne morejo eskompitirati. Privatni trg v Nemčiji danes diskompitira take menice le po 30 odstotkov na leto in celo menice izdane v okviru nemške državne garancije, ni mogoče dati v diskont ceneje, kakor po 25 odstotkov na leto.

Nemška finančna kriza vsekakor ni izzvala težkoč samo v Angliji, temveč tudi v Rusiji, ki se v vedno večji meri poslužuje kratkoročne kredita za financiranje svojega uvoza, z izkupičkom pa plačuje zapadle menice. Pri tem pa ta kratkoročna zadolžitev Rusije vedno narašča, kar sili rusko vlado, da zahteva pri sklepanju novih naročil v inozemstvu vedno daljše kreditne roke. Na ta način financira Rusija v znatni meri svoj petletni gospodarski načrt.

V zadnjih tednih pa se kaže v ameriških

in angleških finančnih krogih vznemirjenje, ker so vidni nekateri znaki, ki ne kažejo sigurnosti glede bodočega razvoja ruskih plačil. Na tihem je bila pred tedni sestavljena angleško-ameriška komisija, ki je imela nalogo, da ugotovi višino ruske kratkoročne zadolžitve. Ta komisija, čije delo je bilo zelo oteženo zaradi nenavadnega načina kreditiranja ruskih naročil, je približno ugotovila, da znaša kratkoročno zadolžitev sovjetske vlade v inozemstvu okrog 75 milijonov funtov ali 1640 milijonov mark, kar odgovarja v našem denarju vsoti skoro 21 milijard dinarjev.

Sovjetska vlada je v zadnjih letih prišla že ponovno v stisko glede plačevanja zapadlih menic, saj je bilo celo ugotovljeno, da je vzela v Nemčijo blago na daljši kredit, na to pa je isto blago opremljeno z rusko oznako prodala v Poljsko in je tako prišla do denarja. V Rusiji se ponavlja sedaj isti pojav, ki smo ga pred krizo opazili v Nemčiji. Kontinuiteto plačil, ki je za kreditno sposobnost največje važnosti, vzdržuje Rusija le na ta način, da stare obveznosti poravnava z novimi krediti, pri čemer pa se zadolžitev stalno dviga. Tak ustroj plačilnega prometa z inozemstvom pa vsebuje precejšnjo nevarnost, če v inozemstvu popusti zaupanje v nadaljnjo kreditno sposobnost Rusije. Ruski izvoz trenutno niti ne zadostuje za poravnavo zapadlih meničnih obveznosti, kaj šele za uvoz, če je uvoženo blago treba plačati takoj. Ko je sovjetska vlada uvidela nevarnost položaja in je spoznala, da v Nemčiji in Angliji ne more dobiti več novih kreditov za svoja naročila, je pričela kazati prijazenje lice nasproti Franciji, s katero stoji trenutno v pogajanjih zaradi večjih naročil, seveda na kredit. Kako se bo situacija razvila še ni jasno, vsekakor pa zatrjujejo poznavalci razmer, da zapade Rusiji v plačilo v prihodnjih 4 mesecih za okrog 450 milijonov mark (6 milijard dinarjev) menic, ki jih pa more zaenkrat poplačati le z izvozom.

— Začeta trgovinska pogodba z Avstrijo je sedaj v celoti objavljena v »Službenih Novinah« od 25. t. m. Ta pogodba je kakor znano stopila v veljavo že 19. julija na podlagi izmenjave not med našo državo in Avstrijo. Pogodbi so priloženi tarifni del, zaključni protokol, sporazum o živalskih kužnih boleznih z zaključnim protokolom, sporazum glede desinfekcije vagonov in ladij, sporazum o paši, sporazum o uređitvi omejenega prometa in sporazum o turistovskem prometu v omejenih predelih.

— Hotelirji, gostilničarji itd., se bodo zbrali 31. t. m. ob 10. na ljubljanskem velesejmu, da si prireditelje ogledajo pod strokovnim vodstvom. Za ta dan je najavljena tudi gostilničarska nadaljevalna šola iz Maribora z množičnimi člani tamkajšnje zadruge. Gostilničarske organizacije se zavedajo važnosti tujsko-prometnih razstav, zato se bo ta dan udeležilo veliko število gostilničarjev s svojimi družinami skupnega ogleda jesenskega velesejma. Videti bo med drugim opremo gostilne, kakršno bo predpisala banka uprava. Zeleti bi bilo, da gostilničarji prihitijo na ta dan v Ljubljano in da dokumentirajo vsi svojo stanovsko zavest in željo po izpolnitvi strokovne izobrazbe. Nabavite si pravočasno pri vaših združenjih legitimacije za 30 Din, s katero imate 50 odstotkov popusta po železnici in prost vstop na velesejem.

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Josipa Amerška, trgovca v Luki št. 109, p. Trbovlje (poravnalni upravitelj dr. Drnovšek, odv. v Laškem; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Laškem 23. septembra ob 9. rok za prijavo do 17. septembra, ponudena poravnalna kvota 40 odstotkov v 1 letu).

— Nova nevarnostna tabela za zavarovanje roper nezdge, ki je v veljavi od 1. januarja t. l., je sedaj objavljena v »Službenem listu« od 26. avgusta skupaj s tozadavno naredbo ministra za socialno politiko.

— Letošnja perutinarska razstava v Ljubljani. V času jesenske velesejmske prireditve se bo vršila v Ljubljani tudi perutinarska razstava. Ta prireditelje se ne bo vršila kot samostojna razstava, temveč v okviru kmetijske razstave. Z ozirom na to bo njen obseg sicer omejen, a kakovostno bo pa ta razstava zelo zanimiva in poučna. Razstava nam bo predložila, kako se da s smotreno rejo doseči velike uspehe.

— Zopetna otvoritev blagovne dunajske Merkur-banke. Po šesttedenski zapori je v ponedeljek zopet odprla svoje blagajne dunajska Merkur-banka, ki je prišla v težkoče zaradi poloma berlinske Danat-banke. Prvi dan rednega prometa je potekel mirno. Dvigi vlog niso bili znatni in niso presežali višine novih vplačil.

Borze

26. avgusta

Na ljubljanski borzi so se danes težali delvizi razen Bruslja nekoliko okrepili, zlasti Curih je ponovno zelo čvrst. Na zagrebškem efektinem tržišču se je vojna škoda danes nadalje precej okrepila in sicer kar za 8 točk. Za aranžma se je trgovala po 342 in pozneje po 344 (včeraj 334—336), za kaso pa po 342. Od dolarjskih posojil so se trgovale obveznice 8% Blairovega posojila po 79 in 79,50 in obveznice 7% Blairovega posojila po 69,50 in 70. Med bančnimi vrednotami je bil zabeležen promet v Praštedionu po 957,50, v Unionbanki po 150, v Jugobanki po 67, v Sprski po 191 in v Zemaljski po 114 in 115. Na tržišču industrijskih delnic pa je bil zabeležen promet v Trboveljski po 225 in 227, v Vevčah po 120, v Dravi po 212,50 in v Ščerani po 216.

Deviza.
Ljubljana. Amsterdam 2284,27—2291,11, Bruselj 789,92 — 792,23, Curih 1103,25 do 1106,55, Dunaj 795,98—798,38, London 275,17 do 275,99, Newyork 5652,72—5669,72, Pariz 222,03—222,69, Praga 167,69—168,19, Trst 296,16—297,06.

Zagreb. Amsterdam 2284,27—2291,11, Dunaj 795,98—798,38, Bruselj 789,92—792,23, London 275,17—275,99, Milan 296,16—297,07, Newyork kabel 5653,72—5680,72, Newyork ček 5652,72—5669,72, Pariz 222,03—222,69, Praga 167,69—168,19, Curih 1103,25—1106,55.

Curih. Beograd 9,05, Pariz 20,1344, London 24,9650, Newyork 513,62, Bruselj 71,65, Milan 26,86, Madrid 45,75, Amsterdam 207,20, Dunaj 72,20, Sofija 3,72, Praga 15,21, Varšava 57,55, Budimpešta 80,0250, Bukarešta 3,0650.

Effekt.

Ljubljana. 8% Blair 80 bl. 7% Blair 70 bl. Celjska 150 den. Ljubljanska kreditna 120 den., Praštediona 950 den., Kreditni zavod 195 den., Ruše 125 den., Vevča 120 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 342 — 344, za december 348 — 352, investicijsko 72 — 74, agrarne 41 — 44, 7% Blair 69 — 70, 8% Blair 79,50 do 80, 7% Drž. hipotek. banka 69 den., 6% begluške 56 — 57, bančne vrednote: Praštediona 957,50 — 965, Union 150 — 155, Jugos 57 — 58, Sprska 190 — 191, Zemaljska 114 do 115, Ljubljanska kreditna 120 den., Narodna 5400 — 5650; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Gutmann 110 den., Slavonija 200 — 205, Drava 212,50 — 220, Ščerana 216 — 218, Brod vagon 50 bl., Vevča 120 — 122, Dubrovačka 300 — 330, Trbovlje 224 — 226.

Beograd. Vojna škoda 335 zaklj., za december 346, 349 zaklj., investicijsko 75 bl., agrarne 41—45, 6-odst. begluške 56, 57,50, 7-odst. Blair 68 zaklj.

Blagovna tržišča

HMELJ

+ Zalec. 26. avgusta. Kljub izredno obilnim dovozom in prevzemanju v predprodaji kupljenega blaga je bilo ves dan po vsej dolini zelo živahno povpraševanje pri neizpremenjenih čvrstih cenah. Do kupčijskih sklepov pride le s težavo, ker v drugih okoliših položaj še ni dovolj jasen. Dočim prihaja inozemska trgovina soglasno, da je nemško blago v barvi slabo, vendar za enkrat še osporava slično trditve naših hmeljarskih krogov glede žateškega blaga.

+ Nürnbergski trg. V početku tekočega tedna ni bilo novih dovozov. Cena se je nekoliko okrepila in je bilo prodanih nekaj partij tettnanskega hmelja po 56 do 60 mark za stari stot (15,20—16,20 Din za kg). Glede na zahtevo po uveljavljanju povšane carine na hmelj je nemški državni minister Schiele te dni izjavil, da je bila vezava nemške carine na hmelj v pogodbi s Francijo ukinjena, vendar pa je sedanja carina od 60 mark še vedno vezana v pogodbi z Belgijo. Kakor se zdi nemška vlada ne namerava sedaj, ko je uvedena prisilna uporaba domačega hmelja, uveljaviti še povšane carine na inozemski hmelj.

LES

+ Ljubljanska borza (26. t. m.). Tendence za les slaba. Zaključno je bil 1 vagon oglja.

ZITLO

+ Ljubljanska borza (26. t. m.). Tendence za koruzo neenotna. Zaključkov ni bilo. Nudi se koruza, zdrava, rešelana, slovenska postaja, plačljiva v 30 dneh po 142,50 do 145, pri navadni vozni po 144,50 do 150.

+ Novosadska blagovna borza (26. t. m.). Tendence nespremenjena, za koruzo slaba. Promet: 7 vag. pšenice, 2 vagona ovsa, 2 vagona ječmena, 8 vag. koruze, 5 vag. moke. Pšenica: sremska, slavonska, nova, 78-79 kg 162 do 164; 79-80 kg 163—165; ladja Dunav 168 do 170. Oves: baški, sremski, slavonski 115 do 120. Ječmen: baški, sremski 63/64 kg 125 do 120, letni 67/68 kg 160—170. Koruza: baška 89 — 91; okolica Sombor ali Indija 89 — 91; južnobanaska 85 — 87,50; sremska okolica Šid 91 — 93. Moka: baška, banaska »00« in »0« 270 — 280; »0« 250 do 260; »0« 230 — 240; »0« 210 — 220; »0« 170 — 180; »0« 120 — 125; slavonska »00« in »0« 255 — 265; »0« 235 — 245; »0« 220 do 230; »0« 210 — 220; »0« 165 — 175; »0« 120 — 125. Otrobi: baški 92,50—97,50.

+ Budimpeštanska terminska borza (26. t. m.). Tendence slaba, promet omejen. Pšenica: za december 10,39—10,41, za marec 11,64—11,66; ri: za december 10,66—10,68, za marec 11,73—11,75; koruza: za maj 12,90 do 12,92.

Največji hotel v Češkoslovaški

Znana svetovna trdka za obutev Bat'a gradi v Zlinu v njegovem središču hotel, ki bo največji v vsej Češkoslovaški. Zgrajen bo na 11 nadstropij in bo v njem lahko stanovalo 700 oseb, dočim bodo restavracijski in drugi družabni prostori lahko sprejeli še nadaljnjih 2000 oseb.

S svojo ureditvijo bo hotel malo mesto za sebe. S posebnim hodnikom bo zvezan z Bat'ovo trgovsko hišo. V tej trgovski hiši, ki je prav tako zgrajena na 10 nadstropij, bo mogoče kupiti vse življenjske potrebščine, počeni od živih pado radija in avtomobila. V tej zgradbi bosta nameščena 2 kinematografa, tako da bodo hotelski gosti lahko šli neposredno iz hotela v kino, ne da bi bilo treba iti na prosto.

Hotel bo urejen z najmodernejšimi tehničnimi pripomočki in s popolnim komfortom. Na podlagi uporabe moderne tehnike in znanstvene organizacije dela bo omogočeno, da bo hotel zaradi nizkih cen pristopen tudi najširšim slojem prebivalstva kakor tudi številnim posetnikom, ki prihajajo v Zlin zaradi posla ali pa zato, da se divijo napredku dela in produkcije v Bat'ovi tvornici za obutev. Hotel bo še letos dogotovljen.

Evropsko plavalno prvenstvo v Parizu

Tretji dan plavalnega tekmovanja za evropsko prvenstvo je prinesel dve odločitvi, in sicer v umetnih skokih in v prostem plavanju dam na 100 m.

Rezultati v umetnih skokih so: 1. Riebschlager (Nemčija) 136,22, 2. Lepage (Francija) 135,22, 3. Neumann (Nemčija) 134,38, 4. Poussart (Francija) 128,80, 5. Studinger (Avstrija) 127,64, 6. Steiner (Avstrija) 126,98.

Finale 100 m dame prosto: 1. Godard (Francija) 1:10, nov francoski rekord, 2. Van den Ouden (Nizozemska) 1:11,8, 3. Cooper (Anglija) 1:12, 4. Braun (Nizozemska) 1:14,4, 5. Lenkay (Madžarska) 1:14,8, 6. Mac Dovaal (Anglija) 1:19,2. Kakor znano, je Lampretova plavalna v predtekmarstvu 1:18,8.

Predtekmarvanja 400 m gospodje: I. predtekmarvanje: Getreuer (Češkoslovaška) 5:25,8, Deiters (Nemčija) 5:32,6, Swenson (Švedska) 5:43, Roig (Francija) 5:44,2. II. predtekmarvanje: Tavis (Francija) 5:10, Baldo (Italija) 5:21,6, Gullini (Belgija) 5:24,2, Mihalfy (Madžarska) 5:25,8, Schrader (Nemčija) 5:39,6.

III. predtekmarvanje: Costoli (Italija) 5:15,4, dr. Barany (Madžarska) 5:25,4, Tikainen (Finska) 5:30,8.

Tako morate jemati kopeli na zraku in solncu!

Pred solnčenjem, toda ne na mokrem telesu, dvignite svoje telo čvrsto z



NIVEA-CREME NIVEA-ULJE

olje za kožo in masažo 211

Oboje vsebuje — edino svoje vrste — Eucerit sestavino za nego kože, oboje zmanjšuje nevarnost solnčarice, oboje napravi polt zagorelo tudi pri oblačnem nebu. Nivea-creme vas ohlaja ob vročini. Nivea-olje vas brani pri neugodnih vremenskih pogojih. Tako pred prehladom, tako da zamorete tudi za dobro menju pred mrazom in s tem tudi pred prehladom, tako da zamorete tudi za dobro neprijetnih poletnih dni svoje telo izpostavljati svetlobi, zraku in vodi. Nivea-creme: Din 5.— do Din 22.—. Nivea-olje Din 25.— do Din 35.—. Izdeluje Jugosl. P. Belersdorf & Comp. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

Sport

Finalne tekme za drž. prvenstvo

Na svoji zadnji seji je JNS določil program za finalne prvenstvene tekme, ki je naslednji:

6. septembra: Gradjanski : Concordia v Zagrebu, Sašk : BSK v Sarajevu.
13. septembra: Mačva : Hajduk v Sabcu.
20. septembra: BSK : Hajduk v Beogradu, Sašk : Gradjanski v Sarajevu, Concordia : Mačva v Zagrebu.
27. septembra: BSK : Concordia v Beogradu, Gradjanski : Mačva v Zagrebu, Hajduk : Sašk v Splitu.
4. oktobra: Mačva : BSK v Sabcu, Gradjanski : Hajduk v Zagrebu, Sašk : Concordia v Sarajevu.
11. oktobra: Gradjanski : BSK v Zagrebu, Hajduk : Concordia v Splitu, Mačva : Sašk v Sabcu.
18. oktobra: Concordia : Gradjanski v Zagrebu, BSK : Sašk v Beogradu, Hajduk : Mačva v Splitu.
1. novembra: Hajduk : BSK v Splitu, Gradjanski : Sašk v Zagrebu, Mačva : Concordia v Sabcu.
8. novembra: Concordia : BSK v Zagrebu, Mačva : Gradjanski v Sabcu, Sašk : Hajduk v Sarajevu.
15. novembra: BSK : Mačva v Beogradu, Hajduk : Gradjanski v Splitu, Concordia : Sašk v Zagrebu.
22. novembra: BSK : Gradjanski v Beogradu, Concordia : Hajduk v Zagrebu, Sašk : Mačva v Sarajevu.
Kakor smo včeraj med brzojavni vestmi javili, je splitski Hajduk v sporazumu z Gradjanskim in Concordio predložil JNS predlog, da bi v finalnih tekmah za državno prvenstvo sodelovali tudi Jugoslavija, Hašk in osiješka Slavija. Na svoji zadnji seji je JNS ta predlog odklonil, ker nima dovolj prostih terminov.

V vaterpolu je Češkoslovaška porazila Belgijo s 4:3, Francija Avstrijo s 5:1 in Madžarska Švedsko s 12:1.

Stanje v vaterpolu je: Madžarska 6 točk, Nemčija 3, Francija 3, Češkoslovaška 2, Avstrija 2, Švedska 1, Belgija 1.

Kolesarski odsek MK Ilirije v Kranju priredi v nedeljo kolesarsko otvoritveno medklubsko dirko, ki je bila razpisana za 23. t. m. in se ni mogla vršiti zaradi izredno slabega vremena. Začetek dirke ob 14.30. Prijave se sprejemajo na dan dirke do 13. ure 3 min. pri klubskem tajnistvu, kjer se bodo tudi razdelile dirkalne številke. Za prvaška odseka Kranj je določen pokal, katerega je podaril predsednik odseka g. Franc Lieber. Tudi za glavno skupino sta določeni dve darili. V splošnem ostane v veljavi prvoten razpis dirke, katera se vrši ob vsakem vremenu. Po dirki sportna zabava v hotelu »Nova pošta« v Kranju.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes ob 17. trening I. moštva in rezerve na igrišču ASK Primorje. Udeležba strogo obvezna. Vsak igralec naj prinese opremo na igrišče. Po sklepu odborove seje 25. t. m. se izključita iz kluba igr. Zemljak Slavko in Koser Artur. Do preklica se suspendira igr. Erman Josip. Črtajo se naslednji igralci: Lavadinović Mirograd, Gaberšek Viktor, Kovač Rado, Večerin Adolf, Tassotti Drago, Gašperič Miro, Dolinar Milan, Popović Danilo, Milosavljevič Živojin, Košmerl Bogomir, Podrekar Ludvik, Klanfer Viktor, Smoj Jože, Erlich Egon, Miklošič Stane, Markić Rudolf, Marinšek Vencelj, Bambič Maks in Blatnik Alojzij.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Drevi ob 19. na igrišču ob vsakem vremenu in sigurno važen sestanek gg. prof. Ančik, prof. Stepišnik, Pevalak, Gnidovec, Grünfeld.

Snominiate se slanih!

Zahvala

Za premnoge dokaze sočutja, ki smo jih prejeli povodom prebridke izgube našega nepozabnega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Lovra Kržeta

za poklonjeno prekrasno cvetje, pevskemu društvu Krakovo - Trnovo ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti se vsem prijateljem in znancem tem potom najiskrenejše zahvaljuje

globoko žalujoča rodbina Kržetova

Iz življenja in sveta

Po kratki krizi delavske vlade je dobila Anglija kabinet vseh strank



Na levi MacDonald, odstopivši in novi ministrski predsednik; na desni: Stanley Baldwin, vodja največje dosedanje opozicijske stranke. Oba gresta v avdijenco k kralju v dresu, ki je predpisan za takšne sprejeme. — V sredi: Ministri odstopivše Labour Party odhajajo po odločilni vladni seji iz vladne palače v Downing Streetu

Neandertalski človek

Podoba našega davnega prednika v kipu

Stuttgartski kipar Hermann Friese je izdelal po ostankih neandertalskega človeka iz La Chapelle aux Saints in sorodnih najdbah kip tega našega prednika, ki se v toliko razlikuje od vseh dosedanjih podobnih poskusov, da ne jemlje za podlago tipičnega zunanega izgleda, ki ga kažejo tipi iz primitivnih rodov. S kiparjem je leta sodeloval monakovski antropolog prof. Mollison, tako da bo Friesejev kip znatno bolj točen odraz pravega neandertalskega tipa.

Oblika glave je bila dana po ohranjenih lobanjah, ki imajo, kakor znano, nizko, ležečo čelnico z močno razvito obrvno kostjo. Lasje so segali daleč na čelo in so mo-

rali biti po vsej priliki gladki. Oko je v Friesejevem kipu podobno očem današnjih ljudi, samo da je bila belina manj vidna. Barva nam je seveda neznana. Nos ima visok hrbet, učinkuje masivno in ne spominja v ničemer na oblike evropskih nosov. Lica niso mesnata, tudi ustnice so neizrazite, tenke, čeljust je morala biti krepka in negativne oblike. Ušesa imajo obliko človeških ušes, vendar s komaj razvitim mesnatim podaljškom. Tilnik in vrat sta nagnjena naprej, telo je mišičasto, brez toliške, brada redka, prsi pa gotovo niso bile bolj porasle nego pri današnjih ljudeh.

Strupene ptice na Novi Gvineji

Ugriz, ki povzroči slepoto, po kateri nastopi smrt

Neki častnik holandske kolonijalne armade, ki se je pravkar vrnil z Nove Gvineje, pripoveduje o strašnem dogodku, ki se je odigral ob reki Fly v bližini Tagote.

Domačini, ki so lovili ribe ob reki, so postali žrtev napada tako zvanih »smrtnih ptic«. Trem ribičem se je posrečilo pravčasno pobegniti, ostalih pet pa so zlakane ptice napadle in jih usmrtili. Najprej so jim izključevali oči, tako da so takoj oslepli. Nesrečniki so umrli v strašnih mukah, preden jim je prišlo na pomoč vojaštvo. Goveljnik čet je odredil zasledovanje smrtnih ptic po vojaki, ki se jim je posrečilo nekatere ubiti.

Nova Gvineja je edina dežela na svetu,

kjer žive strupene ptice, katerim pravijo »smrtnih ptic«. Čeprav niso večje od našega goloba, so vendar zelo nevarne. Po zraku letijo zelo nerodno, zaradi česar jih domačini, kadar se pojavijo, takoj polove in ubijejo. Te ptice žive čisto svojevrstno, samotarsko življenje in se hranijo z mrhovino. V bližino ljudi pridejo le tedaj, kadar jim popolnoma zmanjka druge hrane. Ugriz tega ptice je zelo nevaren in učinkuje katastrofalno. Prizadeto bitje čuti bodeč pik, nato oslepi, dve uri pozeje pa že nastopi smrt. Dosele se še ni nikoli posrečilo rešiti človeka, ki ga je ugriznila smrtna ptica, niti tedaj ne, če so nesrečnikom takoj odrezali ud, ki je bil zastrupljen z ugrizom.

Brzotelefon

Nekemu hamburškemu inženjerju se je posrečila senzacionalna iznajdba, ki jo bodo, če se bo obnesla pri poskusih, že letos na jesen uvedli na nemški državni pošti. Izum je brzotelefon, ki omogoča z eno samo kretajočo se žico prenositi glasovne sporočile. Z enim samim pritiskom se dobi zveza s poljubnim naslovnikom. Iznajdba proročujejo zlasti v trgovskem svetu veliko bodočnost, kajti namesto 50 števk se vzame na tablico lahko 100 ali več števk in s tem se močno pospeši poslovanje ter prihrani izguba draga časa.

Nočna pustolovščina ruskega stražarja

Stražar, ki je čuval neko vojaško skladišče v Leningradu, je pred nekaj dnevi videl neznanca, ki se mu je navzlic svariлом vedno bolj približeval. Da bi se izognil nepotrebnemu prelivanju krvi, je skušal neznanca opaziti. Obrnil je proti njemu puškino kopito. Toda ko ni to nič pomagalo in je neznanec prijel za puškino cev, je stražar ustreliš v zrak, da bi ustrašil tujca. Ta pa se niti sedaj ni umaknil, zato je vojak vnovič napel petelina in topot pomeril zares. Ko je padel strel in se je moč zgrudil na tla, so spoznali v njem angleškega mehanika Williama Stevensona z angleške ladje »Kingswood«, ki je bila zasidrana v Leningradu. Stevenson je najbrž v pijanosti zgrešil pot in to usodno napako je plačal s svojim življenjem.

Letalo odkrilo zločin

V okolici Dijona so se pred dnevi vršile vojaške letalske vaje. Sodelovala so tudi krhla proizvedovalnih letal, ki so morala med poletom fotografirati teren. Ko so na koncu pregledovali posnetke, so odkrili na neki povečani sliki človeško truplo. O tem so obvestili pristojno policijsko oblast, ki je dognala, da je mrtlica umorjena ženska. Del njene obleke je bil sežgan, in kakor vse kaže, je imel morilec namen popolnoma sežgati žrtev, ki je imela na roki zlato zapetnico. Zato ni dvoma, iz kakšnih nagibov jo je umoril. Tudi samomor je izključen. V bližini mrtlice so našli sledove avtomobilskih koles, ki pričajo, da je morilec zapustil prizorišče z vozilom. Oblast sumi, da je žrtev Parižanka, kajti v Dijonu ne vedo za nobeno žensko, ki bi bila zadnje čase nepovratno izginila z doma.

»Nautilus« se bo vrnil

Kakor poroča neki radiogram, se je Wilkinsovi podmornici zlomilo nižinsko krmilo v skladnem ledu na severni strani Grumantov, kakšnih 500 milj od severnega tečaja. Ker je »Nautilus« istočasno pošla kislina v akumulatorskih baterijah, je postalo nadaljevanje ekspedicije nemogoče in Wilkins se bo moral vrniti. Načrti za poplavljanje so zaenkrat popolnoma propadli.

Čitate ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Največji daljnogled

Ameriška družba General Electric sporoča, da so končane priprave za dokončno dovršitev 50.000 funtov težkega refraktorja za novo zvezdarno v Kaliforniji. Daljnogled bo meril v premeru 200 palcev. Za lečo so morali zmlati in stopiti 4000 funtov kremenca. To je največja množina kremenca, ki so jo kdajkoli pripravili za slično svrhu. Montaža daljnogleda bo trajala tri leta. Mesto, kjer bo stal observatorij, namreč še ni natančno določeno. Refraktor bo seveda posebnost svoje vrste, saj bo 30-krat večji od vseh, ki so bili doslej v rabi.

Najkrajši priimki

V Ameriki imajo zdaj nove tekme. Iščejo najkrajše priimke. Ko so listi poročali, da je umrl v Goldwaterju (Michigan) farmer Mr. H. P. Re, ki ima gotovo najkrajši priimek na svetu, je nastala velika polemika. Oglasili so se nasprotniki in trdili, da so ljudje, ki imajo še krajše priimke.

Prvi, ki je hotel postaviti Mr. H. P. Reja v senco, je bil neki Mr. Z. Ur iz Dorringtona. Toda tudi on je dobil konkurenta v osebah dveh bratov, J. in I. Eka, ki sta rekla, da imata še krajše priimke. Vsi tri so se začeli puliti za prvenstvo, čigar priimek je najkrajši. Slednjič so pokazali tekmečem adresar mesta Chicago in so dejali, da živi v njem mož, ki se ga ne upa nihče posekati v pogledu kratkega priimka. Piše se J. Aa.

Ta osel je prehodil dolgo pot



Šel sem s svojim gospodarjem Antoninom Perezom iz Vinagre v Španiji v Madrid, Alicanto, Valencijo, Barcelono, Perpignan, Avignon, Lyon, Nancy, Amsterdam, Bruselj in Pariz, kjer si je Perez ogledal kolonialno razstavo, nato pa sta oba z oslom nastopila povratek v Španijo preko Toulousea.

Največja dediščina vseh časov

Sedem rodbin se trga za dvanajst milijard Din

Poročali smo že o senzacionalni zapuščini angleškega lorda Mojzesa Rafaela d'Aquilara, ki znaša ogromne milijarde in za katero se poteguje cela vrsta daljnjih sorodnikov, med njimi tudi takšni, ki živijo v skromnih razmerah. V nedeljo so se dediči sestali v Pieštanih, da se dogovorijo o razdelitvi premoženja. Na tem sestanku je bilo dognano, da se potegujejo za zapuščino v glavnem tri skupine: Agularji, ki živijo na Madžarskem, Weinerji v severozahodni češkoslovaški republiki in raztreseni člani rodbine v Chicagu, New Yorku, Stockholmu, Varšavi, na Dunaju, v Zagrebu in celo v Avstraliji. Na sestanku v Pieštanih je bilo zastopanih 300 zapuščinskih upravičencev. Dr. Izidor Agular iz Vrčca je zastopal 145 dedičev in je imel zaradi tega glavno besedo.

Bankir d'Aquilar je zapustil 42 milijonov funtov ali 12 in pol milijarde Din, kar predstavlja največjo dediščino vseh časov. Po ugotovitvah angleških oblasti v Londonu pridejo v poštev za to dediščino v prvi vrsti rodbine: Mahler, Goldstein, Roth, Kohn, Agular, Weiner in Wohryczek. Bankir ni naredil nič oporoke, denar pa je naložen v angleških bankah in donaja predpisane obresti.

Aquillari so imeli v 18. stoletju ogromna posestva na Španskem. Bili so prvotno judje, potem so se pokristjanili, a samo navidezno. Poglavar rodbine, ki se ni hotel izneveriti veri očetov, je postal žrtev španske inkvizicije, ki je naposled zahtevala od njega, da mora izobraziti svojega sina za katoliškega duhovnika. Mojzes Aquillar je šel res v semenišče in je kmalu dosegel visoko stopnjo duhovniške poklica. Postal je škof. Avstrijska cesarica Marija Terezija ga je bila poverila z mnogimi svojimi misijami in mu je izkazala svojo osebno naklonenost tudi s tem, da mu je poklonila svojo rokavico. Ko pa so v Španiji izvedeli, da zastopa Aquillar avstrijske koristi, so mu podkurili, da je moral pobeigniti. Rokavica Marije Terezije mu je tedaj odprla pot na dunajski dvor, in tako se je vrnil po silni kršeni jud zopet v vero svojih očetov. Na Dunaju je začel spretno spekulirati, se oženil, razširil rodbinske zveze, si nabral kupe denarja, šel v London, živel, delal in umrl in ostavil dediščino, ki dviga sedaj toliko prahu in ki očitno ne bo tako kmalu skopnela, čeprav se bodo zanj močno pravdali, kajti število dedičev narašča od dneva do dneva.

Beračeva skrivnost

Nezakonski sin cesarja Franca Jožefa

Pred okrajnim sodiščem v Mostih so imeli prošle dni zanimivo obravnavo. Na zatožni klopi je sedel Adolf Slovaček, po poklicu natak. Pred kratkim so ga orožniki aretirali v vlakcu proti Mostu zaradi prosičenja. Nadlegoval je občinstvo, o katerem je mislil, da bo napravila nanj dojem siromaštva njegova zunanost. Ljudje pa so opazili, da tiči v prosičkov glavi več razuma kakor denarja v njihovih mošnjah.

Do tu je šlo vse normalno. Senzacija se je začela šele na sodišču, in sicer pri vprašanju, kdo sta mu bila roditelja. Slovaček je brezobzirno izdal skrivnost, da je nezakonski sin avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Sodnik je bil v prvem hipu frapiran. Začel je odpirati Slovačkovo žilo s te strani zelo oprežno in tako se mu je polagoma posrečilo izvabiti iz njega vse, kar se mu je videlo vredno povedati pred oblastjo.

Mož je napisal na štiri liste papirja zgodovino svojega rojstva. Na svet je prišel 21. maja 1864. v dunajski porodnišnici. Njegova mati je bila uslužbenka v cesarski

dvorni kuhinji. Pisala se je Josefa Slovaček in je bila doma iz Pierava. Ob neki priliki se je je cesar Franc Jožef tako razveselil, da se je spozabil nad svojim dostojanstvom. Pri porodu ji je velel nakazati 50.000 goldinarjev odpravnine — denar, ki ga je dobil v roke in zapravil njen ljubček, kajti Josefa Slovaček je kmalu po porodu umrla.

Sin je bil po materini smrti prepuščen samemu sebi in usmiljenim srcem. Pri nekem kmetu na Štajerskem so ga vzeli v rejo in so ga zelo strogo vzgajali. Ko je izpolnil 17 let, so ga poslali po svetu. Vdnil se je v natakarsko službo in je dobro napredoval, da si je celo pridobil premoženje. Polom avstro-ogrske monarhije pa mu je vzelo vse prihranke in tako se je vrnil v natakarski poklic. Padal je vedno nižje in naposled se je preživljal od milodarov. Slovaček se imenuje sam princa Adolfa Habsburškega, pripominja pa, da ne da na ta naslov nič, ker ni izgledov, da bi kdaj zasedel prestol in si posadil na glavo vladarsko krono.

Radio

Izvillek iz programov

Četrtek, 27. avgusta

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče. — 18.30: Salonski kvintet. — 19: Kako prizvaja flora sladkor in škrob. — 19.30: Gimnastične vaje. — 20: Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. — 20.30: Violinski koncert G. Karla Rupla. — 21.30: Večer opernih duetov (gđ. Vera Majdičeva in g. Banovec). — 22.30: Napoved časa in poročila.

Petek 28. avgusta

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18.30: Salonski kvintet. — 19.30: Gospodinj-ska ura. — 20: Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. — 20.30: Program iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila. — BEograd 11.30: Plošče. — 22.45: Radio-orkester. — 19: Večerni koncert. — 20.30: Narodne pesmi. — 22: Pevski koncert. — 22.30: Poročila. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Program iz Beograda. — 22.40: Prenajanje tuji postaji. — PRAGA 17: Plošče. — 19.30: Arie in pesmi. — 21: Orkestralni koncert. — 22.15: Lahka glasba iz Mor. Ostrave. — BRNO 17: Plošče. — 19.05: Smetanove klavirske skladbe. — 19.30: Koncert iz Prage. — 20.45: Ves program iz Prage. — VARŠAVA 18: Lahka glasba. — 20.15: Simfonični koncert. — 22.30: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 16: Koncert kvarteta. — 20: Pevski koncert. — 21: Orkestralna serenada iz Solnograda. — 22.15: Jazz. — BERLIN 20: Mešan program. — 21: Mozartov koncert iz Solnograda. — 22.30: Lahka glasba. — KONIGSBERG 16.33: Orkestralni koncert. — 19.30: Ciklus danskih pesmi. — 20: Sluhogra. — 21: Pre-nos koncerta iz Solnograda. — MÜHLA-CKER 17: Orkestralni in pevski koncert. — 19.45: Filharmonični orkester. — 21: Mozartov koncert iz Solnograda. — 21.45: Angleške pesmi. — 22.45: Godba za ples.

Trenchcoate

dežne plašče, Bajazzo obleke za motocikliste v veliki izbiri in najcenejše pri Drago Schwab, Ljubljana

Pola Negri,



ki o njej poročajo, da je težko bolna in da ni upanja na njeno ozdravljenje

Sleparski bankir

Pred kazenskim sodiščem v Niortu se je moral sleparski bankir Robert Tribon zagovarjati zaradi goljufive krivde. Obravnava je bila nenavadno burna. Tribon je bil oškodovalec svoje vlagatelje za 400.000 frankov. Oškodovanci so prišli k razpravi oboroženi. Eden od njih je prinesel s seboj gorjako in je prosil predsednika kazenskega senata, da mu dovoli, da premlati bankirja. Seveda je predsednik odklonil zahtevo. Oškodovanec pa se ni mogel brzdati in je vseno nekajkrat zamahnil po sleparju. Tepež pa je postal tako razburljiv, da je moral posredovati orožništvo. Slednjič so morali izprazniti dvorano, kajti ogroženje oškodovancev je postalo tako glasno, da jih niso mogli ugnati z beddami. Sodišče je obsodilo Tribona na 15 let ječe.

»Lathama« ni

»Vossische Zeitung« poroča, da je senzacija z Amundsenovim letalom pojasnjena. Slika, ki so z nje sklepali, da imajo pred seboj »Lathama«, ni nič drugega kakor fotografija z dvojno svetlobo, ki je vjela na ploščo neko letalo sovjetske vlade pri Dicksonovem pristanišču.

Izoliran otok

Grška vlada je sklenila izolirati otok Syro zaradi dengue. Na tej mrzlici je v zadnjem času zbolelo mnogo oseb, od katerih so 4 umrli. Z izolacijo upajo sanitetne oblasti, da se jim posreči zatreti epidemijo in obvarovati pred njo ostalo prebivalstvo.

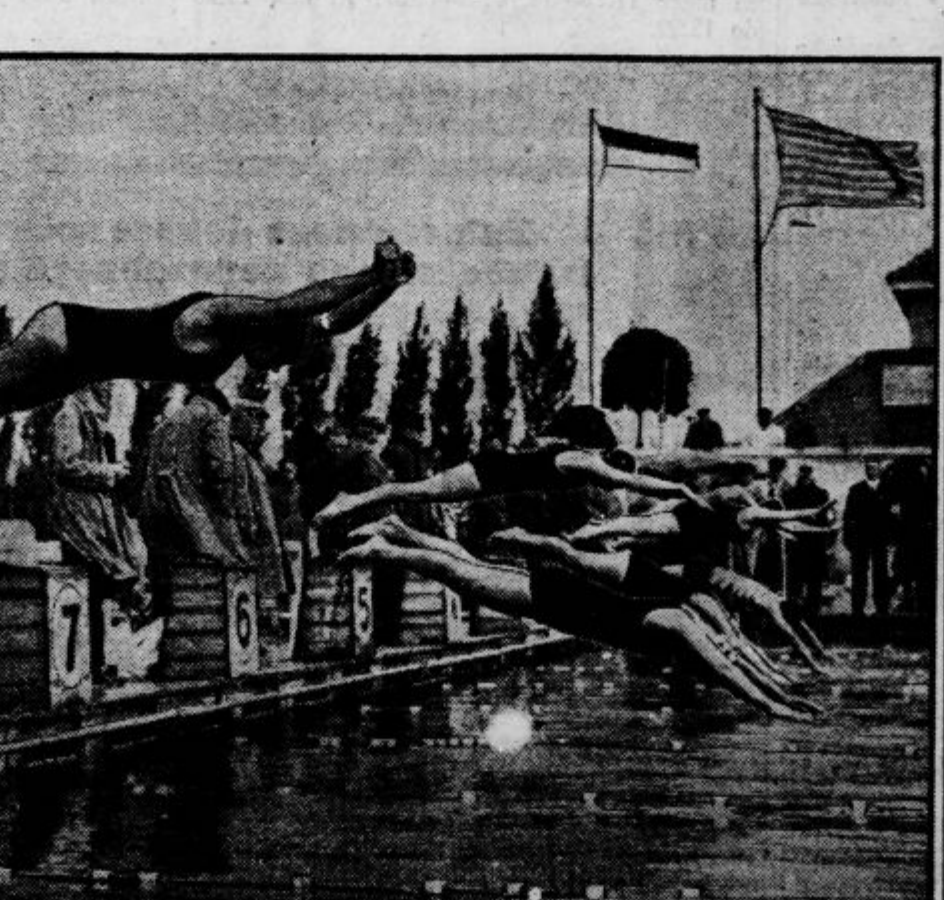
Vsak dan ena



»Kako zelo sta si podobna! Posebno očena«

Sportni dogodki minule nedelje

Na levi: Joahim Rademacher iz Magdeburga je v Küstrinu postal nemški prvak v plavanju. — V sredi: Plavalne tekme v Halberstadtu, kjer je zmagala v prsem plavanju na 100 m gđ. Stender iz Hamburga (zgoraj levo v krogu). — Na desni: Danec Helge Harder je bil v Kodanju pri amaterskih tekmah proglašen za svetovnega mojstra v kolesarstvu



Harry Sinclair Drago:

Seviljski pevec

Treba je bilo tedaj najti drugačen izhod. A kje je bil? Njen brat je bil rekel, da ji ne dovoli, da bi se poročila. Pravica močnejšega, pravica zakonov je bila na njegovi strani. In če bi se Juan poročil vzlic tem zakonom, bi mu Marijo s silo vzeli!

Juan se je trudil, da bi uredil svoje misli. Vsaka minuta je bila dragocena. Marija se je morala zdaj — zdaj vrniti. A mladenič se ni mogel pomiriti. Niti pametno misliti ni mogel več.

Kako ga je bil imenoval njen brat? Potepuha!... A to nazadnje ni bilo popolnoma neupravičeno. Saj je bil res potepuh. In če se odvrne od njega, si bo spet poiskal posla v kaki kavarni in živel tako, kakor je živel prej. In njegov glas? Kaj mu bo glas, kaj mu slava, ako mu vzamejo Marijo!...

Juan ni nikoli premišljeval o življenju, niti ne o svoji preteklosti. Ko se je zdaj pod pritiskom razmer zagledal v minulo, je spoznal vso ničevnost svojega prejšnjega življenja. Nasmeh kake ženske, skorja kruha, kozarec vina — to je bilo prej njegovo življenje. Drugih želja ni imel. Šele zdaj je spoznal, kako se je prej zadovoljeval samo z nekakšno potvorbo, ki je zanj predstavljala ljubezen.

A tudi če ne bi vedel vsega tega, bi bil Juan zdaj čutil, da ni vreden nje, ki jo ljubi. V tem trenutku je bil na poti, da popolnoma zataji samega sebe. Čeprav je bil v duši na pol pogan, je tisti kosček mavca v kotu sobe, ki je predstavljal Bogorodico, vendar toliko vplival nanj, da se je sklenil odreči Marije.

Bilo mu je, kakor da bi ga ta kip obtoževal. Juan je vstal, vzel dve sveči, ju prižgal pred Materjo božjo in pokleknil, kakor da bi od nje pričakoval rešitve.

»Pomagaj mi, Mati!« je prosil v svoji bolečini. »Reci mi, kaj naj storim!«

Po malem se je v njem ustalil sklep. Vrgel je ramena nazaj, kakor da bi se hotel vzravhati in okrepiti, in sprejel misel, da se mora Marija vrniti v samostan Gospe Sedem žalosti, za svojo. To je bilo zdaj najvažnejše. Vse drugo je bilo postranska stvar.

»Daj mi moči, o Mati, daj mi moči, da izvršim svoj namen!« je še enkrat vzdihnil Juan, ko je začul s stopnišča vzklike vesele družbe, ki se je vračala.

»Poglej, Juan,« je viknil Esteban, »prinesli smo za cel restorant jestvin!«

Juan si je obrisal solze in ostal naslonjen pri oknu. Niti pogledati se ni upal Estebana, ki je nesel svojo košaro v kuhinjo.

»Le počakaj, da vidiš obleko, ki smo jo izbrali za Marijo!« je vzkliknila La Rumberera.

In Marija, vsa drhteča od radosti, je dodala:

»In šele moj venec, kako je lep — poglej ga, Juan!«

Juan se je počasi okrenil. Ko je Marija opazila njegov blede obraz in objokane oči, je od strahu kar vztrepetala.

»Ali nisi več vesel?« je vprašala z negotovim glasom.

A Juan ji ni odgovoril. V grlu ga je stiskalo; in ko je Marija videla izmučeni obraz njegovega obličja, se je sesedla kakor prestrašena ptička in se z roko ujela za stol.

Esteban je žvižgal v kuhinji in razkladal nakupljena jedila. Mama Carmen je previdno jemala Marijino obleko iz velike škatle. Marija je zbrala poslednje moči in s pridruženim glasom vzkliknila:

»Juan! Poglej me, Juan! Kaj se je zgodilo? Ali ti moj venec ne ugaja?«

»O da, ugaja mi,« je hladno odvrnil Juan.

Njegove besede so prebodle Marijino srce kakor meč. Zastrmela je vanj kakor v prikazen. La Rumberera, zatopljena v svoj

opravek, ni niti opazila tragedije, ki se je odigravala v njeni bližini. Visoko je vzdignila Marijino obleko in rekla:

»Poglej, Juan! Ali ni krasna, kakor bela morska pena!«

Ko ni bilo odgovora, je La Rumberera vzdignila oči od obleke. Šele zdaj je opazila, kaj se godi.

»Esteban! Za Boga, Esteban!« je zavpila.

V njenem glasu je bilo toliko groze, da je Esteban neugotoma planil v sobo. Že prvi pogled ga je prepričal, da se je zgodilo nekaj, kar presega vse meje navadnega razumevanja. Počasi je stopil k Juanu in vprašal:

»Juan, kaj je to? Kaj naj to pomeni?«

Juan je molčal. Kakor okamenel je molče stal pred kipom Mater božje, kjer sta še vedno gorli sveči. A tedaj so tiho zaškrpala vrata Marijine sobe in Lola se je pokazala na pragu.

Marija je omahnila kakor pod udarcem biča in padla stricu Estebanu v naročje. Esteban se je zravnil kakor ranjen lev, premeril Lolo s pogledom polnim sovraštva in kriknil:

»Ta ženska! Ta vlačuga — v tej hiši, na dan tvoje zaroke! Juan, Juan, ali se je to zgodilo s tvojim dovoljenjem? Odgovori, takoj mi odgovori!«

Juan je sklonil glavo in globoko zastokal...

»Moj Bog, usmili se nas!« To je bilo vse, kar je mogel starec spraviti iz sebe...

17. POGLAVJE.

Srce je strto...

Lola je bila v Marijini sobi odložila svoj s perjem okrašen klobuk, slekla obleko in se ognila s šalom. Okoli ustnic, ki so malomarno držale neprižgano cigareto, ji je igral drzen, izzivalni nasmeh. Že na prvi pogled je bilo videti, da se čuti kakor doma. Stopila je h kipu Mater božje in prižgala svojo cigareto ob sveči.

ŠOLSTVO

Na drž. meščanski šoli v Dolnji Lendavi bodo popravljalni izpiti za privatiste 28. t. m., za redne učence 29. t. m. Vpisovanje bo 30. in 31. t. m. od 8.—12. Služba božja bo 2. septembra, reden pouk pa 3. septembra.

Na meščanski šoli v Št. Vidu nad Ljubljano bodo popravljalni izpiti 29. t. m., vpisovanje novih učencev v vse štiri razrede 30. in 31. t. m. od 8.—12. V I. razred se sprejmejo učenci, ki so dovršili IV. razred odnosno IV. šolsko leto brez reda slabo, iz V. razreda odnosno iz V. šolskega leta pa tudi učenci z redom slabo. Ubožni učenci dobijo učne knjige brezplačno. Maša bo 2. septembra ob 8., 3. septembra pa redni pouk.

Na I. drž. dekl. meščanski šoli v Ljubljani bo vpisovanje 30. in 31. t. m. in ne kakor je bilo javljeno 1. in 2. septembra.

Na deški in dekliški meščanski šoli v Trzinu bodo privatni in ponavljalni izpiti 28. t. m. po razporedu na oglasni deski. Vpisovanje v vse razrede bo 30. in 31. t. m. od 8. do 13. Dijaki za prvi razred naj v spremstvu staršev prinesejo seboj šolski izkaz, krstni list in potrdilo o cepljenih kozah. Pri vpisu plača vsak 20 Din za zdravstveni fond. Maša bo 2. septembra, 3. septembra prične pouk. Podporna zaloge pomaga revnim dijakom s knjigami, šolarska kuhinja nudi za skromen denar prav dobro hrano. V kraju je dosti stanovanj po zmernih cenah.

Na drž. meščanski šoli v Zg. šiški bo vpisovanje v prvi razred 30. in 31. t. m.

od 8. do 12. Sprejmejo se učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili četrti razred osnovne šole. Popravni izpiti bodo 28. in 29. t. m. od 8. dalje. Učenci naj prinesejo seboj pisalne oziroma risalne potrebščine. Maša bo 3. septembra ob 8. v dravelski cerkvi. V dneh vpisovanja se morajo prijaviti tudi vsi učenci II. in III. razreda.

Na meščanski šoli v Šoštanju bo vpisovanje v torek 1. septembra od 8.—12. Novinci morajo predložiti izkaz, krstni list in domovnico. Popravljalni izpiti bodo za vse razrede 29. t. m. od 8. dalje, končni izpiti za četrti razred pa 31. t. m. ob 8. proti plačilu predpisanih taks.

Na meščanski šoli v Vojniku bo vpis učencev v I. do IV. razred 30. in 31. t. m. od 8. do 12. v šoli. K vpisu morajo priti vsi doseganji in oni učenci, ki so se že prijavili v juniju. Popravni izpiti bodo 29. t. m. od 8. dalje. Redni pouk prične po maši 3. septembra ob 8. Učne knjige prejmejo učenci na posodo v šoli. Za oddaljeneje bo kakor doslej delovala v zimskih mesecih šolska kuhinja.

Opekarne!

STISKALNICO za opeko (Strangenzalz-ziegelpresse), premer 35—40 cm, z mizo za odrezavanje, ter »Nachpresse« za 25 cm format, kupimo. Sjednjene tvornice stakla na dionice prije Vilima Abela-baštinci. Vodstvo tvornice Hrastnik. 10651

ZAHVALA

O priliki prebriske izgube našega nad vse ljubljene soproga, očeta in tasta, gospoda

JOSIPA STOČEKA

izrekamo tem potom svojo najglobljo zahvalo vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence in šopke ter so nepozabnega pokojnika spremili na zadnji poti. Posebna hvala dvema zastopnicama tkalne tvornice iz St. Pavla pri Preboldu in prijateljki petorici, ki je prihitela z avtom iz daljne Ljubljane na pogreb.

Krčevina pri Mariboru, dne 25. avgusta 1931.
10664 ZALUJOČI OSTALI.



Najboljši liker za želodec je
Zdravnik želodec
krepi in zdravi
ŽELODEC
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII.

Lepe stavb. parcele pod Rožnikom po zelo ugodnih plačilnih pogojih naprodaj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 37183-20

Samo kdor v miru izbira, kupi dobro!



Ako hitite od prodajalne do prodajalne in si ogledujete blago, se vam lahko primeri, da se odločite v stiski in naglici za nekaj, za kar vam bo pozneje žal.

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate časa dovolj, da si ogledate vzorce komad za komadom po njihovi vrednosti, nikdo vas ne more nagovarjati za nekaj, kar vam ni po okusu.

ZAHTEVAJTE ZATO NABO KOLEKCIJO šifona in ostalega za žensko perilo

in vi dobite kolekcijo v par dneh, seveda brezplačno in neobvezno. Potem sedite, izbirajte ono, kar najbolje odgovarja vaši postavi, vašemu okusu.

Ker dobavljamo blago naravnost iz tovarne in ga prodajamo naravnost vam, odpadejo razne provizije, vi torej kupite pri nas boljše kvaliteto za manj denarja.

Ze več kot pol stoletja postrežemo odjemalce v splošno zadovoljnost.

Največja trgovska in izvozna tvrdka

Kastner & Ohler
Zagreb.

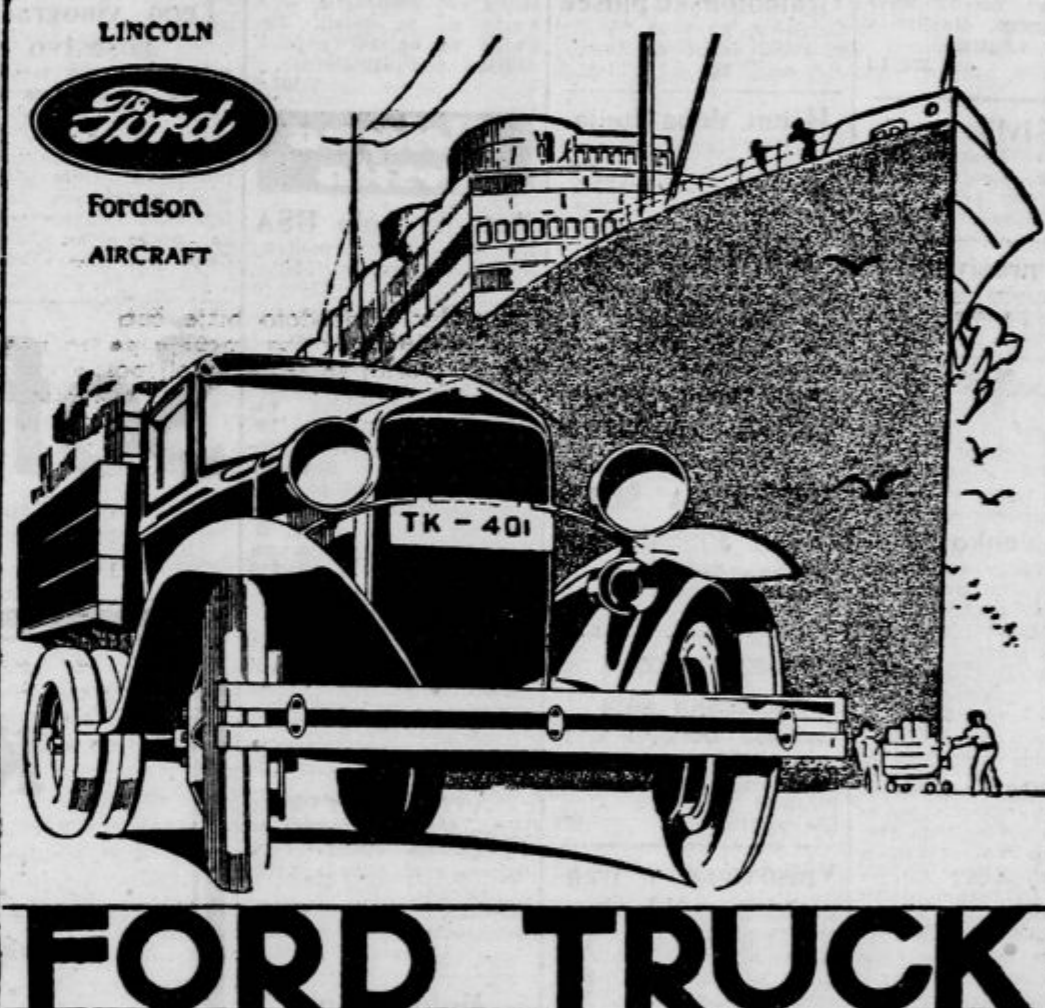
Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga! V nekoliko dneh ga imate brezplačno v rokah. 6750

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

MOJSTRI MODERNEGA PREVOZA

„OCEAN GREYHOUD“ je danes največje delo človekovo na področju prekoceanekega prevoza. Nič manjše važnosti ni prevoz na suhem in baš Fordovi tovorni vozovi so rezultat intenzivnega znanstvenega dela usmerjenega na največji človekov problem vzdrževanja internega prometa, za najmanjšimi stroški, večjo naglico in najmanjšim rizikom. Opazujte načine, ki jih uporablja Ford pri proizvodnji tovornih voz, načine, ki so mogoči samo v organizaciji z mogočnostimi, ki so brez primere, in visoko razvitim znanstvenim raziskovanjem, in razumeli boste, da e Fordova največja vrednost baš v tem, da daje najboljšo kakovost po najnižjih cenah.

Zahtevajte od preprodajalca podatke o kreditu, ki ga je Ford uvedel.



Zahvala

Ker nam je nemogoče zahvaliti se vsakomur posamezno za bogato izraženo sožalje ob smrti našega nepozabnega, dobrega soproga, brata, itd., gospoda

dr. Valentina Krisperja

se tem potom najpristrčneje zahvaljujemo vsem, ki so počastili spomin blagopokojnika.

Vsem in vsakomur naša najiskrenejša zahvala.

Johana Krisper
in ostalo sorodstvo

10650

Mladi in močni ljudje se Vam smejejo

ker ste slabi. Znameniti zdravnik dr. Schmeidler in njegovi sodelavci so pokazali, kako se mora tudi vsak slabejši in starejši moški (a tudi žena) naravnim putem pomladiti oziroma okrepiti. Pišite takoj, DOKLER JE SE CAS, za brezplačno pojasnilo na

Apotheken-Bedarfs-Kontor, Abteilung F, Berlin SW 48, Friedrichstrasse 19. 8272

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe za leto 1931?

Lokal

16 X 6.20, parketiran, svetel, primeren za pisarne, trgovska skladišča ali primerno obrt, tako ugodno ODDAM.

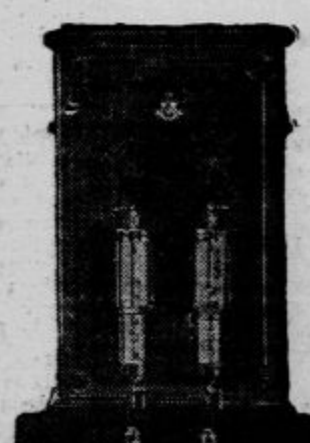
Ogleda se v hotelu »Tratnik«. 10643

Nemški dekliški dom

(Deutsches Töchterheim), Graz, Klosterwiesgasse 34. 10531
Najboljše reference. — Zmerne cene.

Opreme za obrt in kolonijalne trgovine

„Ate“ elektroautomatske omare za led, Steklene pult-predale, Aparate za petrolej, olje in kavo, Prenosne bencinske sesalke



RAZSTAVLJA NA ZAGREBSKEM VELESEJMU OD 29. VIII. DO 7.

IX. v paviljonu E broj 377

10549

N. M. POPOVIĆ, Beograd, Kolarčeva 5.

Zastopnike sprejmemo.

Zahtevajte ilustrovan katalog.

